

пријатељ, његова подршка, његове приче и шале. Али уморан од сиротињског провинцијског живота, нијесам себи дозволио да одустанем. Све мање сам ишао у Сангацаи, а све више сам напредовао у послу и уживао у новцу. Отуђење је полако носило са собом и заборав на човјека који ме је искрено волио и без икакве користи држао уз себе и научио ме свему што нема цијену. Хасан је умро прије 10 година и, када су ми јавили ту вијест, осјетио сам бол и грижу савјести што се нисам одужио том човјеку онако како је требало...А њему је био потребан само слушалац за све оне приче које су, као гејзири, извирале са његових усана.

Не знам зашто се баш ове ноћи сјетих једне старе азербџанске пословице која каже да је „једна зима у домовини боља је од сто прољећа у туђини”. Можда јер сам усамљен у овом великом граду, можда што ни после 20 година нијесам упознао искреног човјека као што је Хасан, можда што је давно прохујало моје дјетињство, можда... И заплаках горко након толико времена, у скупом ресторану са погледом на Каспијско море. И док сам кришом брисао сузу са лица, учиње ми се да на небу једна звијезда јаче засија, и не знам зашто, ја повјерових да се то мој пријатељ насмијао негдје далеко, негдје високо и ја угледах, умјесто оне звијезде, његов златни зуб.

На литерарном конкурсy (мај, 2019) за ученике основних школа на територији Општине, на тему „Превенција болести зависности“, одлуком жирија рад је освојио II (другу) награду.

Марсеј, 13. март 2007.

Драги мој дневнице,

Почињем овим клише поздравом јер се може рећи да ми креативност није јача страна. Пошто је ово прва страница мог дневника, бонтон налаже да се прво представим. Зовем се Мери Џонсон, рођена сам у Америци, у Њујорку. Отац је годинама био директор банке, али након банкрота смо се преселили у Марсеј. Недуго након наше селидбе, моја мајка, које се једва сјећам прије болести, преминула је. То су биле страшне муке. Канцер на њеним плућима ју је мучио до последњег часа. Не волим да понављам већ речено, али опет ћу рећи, једва се сјећам своје мајке прије болести. Али оно што сигурно знам је то да је одувијек била пушач. На почетку је то на неки начин било умјерено, али након губитка великог богатства, угледа, и скоро свега што смо

посједовали, погоршало се. Још увијек у глави имам јасну слику мајке у новој кући у Марсеју, првог дана доласка. Сједјела је у фотељи са танком и дугачком цигаретом у руци и већ пуном пепеларом. Дјеловала је тако отмено у мојим дјечјим очима, као на филмском платну. Међутим, плавичасти колутови дима, који су били свуда око ње и који су били јасно видљиви због сунчевих зрака, као да су плели неку чудну замку око моје мајке. И када су изненада, и за мене необјашњиво, сузе клизиле низ њено бледуњаво лице, изгледала је божанствено, као права дама. Не знам зашто је тако често плакала. Иако данас имам многе теорије, претпостављам да је највише жалила за животом. Оним којим је хтјела живјети, а више није могла. Него, доста о прошлости, превише је емотивно. Одлучила сам да почнем са писањем дневника јер сам много забринута, а не желим да узнемиравам пријатеље и породицу, нарочито оца. У посљедње вријеме се не осјећам најбоље. Доста сам смршала, а тамни подочњаци навукли су се испод мојих зелених очију. Увијек сам вољела своје очи, исте су као очи моје мајке. Често је помињем, сигурно си примијетио, драги мој пријатељу. Питаш се зашто? Данас сам ишла у Лион на преглед. И погоди шта! Након низа тестова, утврдили су да имам канцер на плућима. Случајност? Не бих рекла. Само сам три године млађа него што је мајка била у вријеме своје смрти. Шансе за излечење су мале, али постоје. Збуњена сам, не знам шта да радим. Успут, извини за рупу на страници, од цигарете је. У посљедње вријеме много пушим, ваљда од нервозе. Цигарете су увијек биле мој једини порок, а сада ми више него икада помажу да се смирим. Једноставно, не вјерујем да судбина, живот или већ која сила приређују репризе. Не вјерујем, не може се то мени десити. Хоћу да вјерујем да мене смрт презире, да ме не жели у своје наручје. Узела ми је мајку, шта више хоће! Ух... Морам да идем, пишем ти ускоро.

Мери

Марсеј, 28. март 2007.

Драги мој дневниче,

Напољу је облачно, падаће киша. Марсеј није ни упола лијеп када се тмурни облаци надвију над њим. Но може се рећи да се све уклапа са мојим тренутним расположењем. Цијеле ноћи нијесам спавала, размишљала сам. Заправо, од тебе ништа не морам крити, па ћу ти рећи. Боли. Ужасно, много. Кида ме бол и слама мој дух. Пошто сам имала времена на претек, донијела сам велику одлуку. Нећу ићи на лијечење. Пустиху да ме канцер докрајчи. Зашто? Цијеле ноћи сам размишљала о мајци и присјећала се њеног лијечења. Узалудног. Крајњи исход је био поражавајући за моју породицу. Признајем, медицина је напредовала, али шта ако не.... Ако не успијем. Моје мучење би се на тај начин само одужило. Оцу још ништа нијесам рекла. Данас ћу на послу дати отказ. Одлучила сам да ћу новац, који сам скупљала за куповину новог стана, донирати градској канцеларији за превенцију болести

зависности. Можда ће они помоћи некоме и учинити да не заврши као ја. Ко зна? Остатак новца ћу утрошити на нека задовољства која сам планирала да искусим у тридесетим, четрдесетим годинама, годинама које нећу дочекати и које ме неће чекати. Паника ме хвата кад помислим како више нисам слободна него сам ограничена временом. Сада разумијем зашто је моја мајка често плакала. Сада знам да је била уплашена, а уједно и љута на себе, као ја сада. Знала је она тада, а и ја знам сада, да смо само ми криве. А онда покушам да се утјешим тиме како сви ми у неком тренутку напуштамо Земљу и идемо даље. На боље мјесто, надам се. Испалићу још једну цигарету, још једну у низу, и надам се да ћу након тога коначно, макар на кратко, заспати.

Мери

Лион, 8. јун 2007.

Хеј дневнице,

Извини што нисам писала посљедњих мјесеци. Просто нијесам имала довољно снаге, чак и сада не знам хоћу ли успјети да завршим страницу. Сада је два сата послје поноћи и ја сам у болници у Лиону. Соба није лоша, кревет је удобан, особље љубазно, али то није оно о чему ћу ти писати. Скупљам посљедње атоме снаге да ово довршим. Кајем се. Кајем се као никада прије. Кајем се што се нијесам одмах лијечила, што сам умјесто могућег живота бирала сигурну смрт. Али највише од свега, стидим се свог порока. Кајем се што сам прву цигарету запалила већ у средњој школи, након ње другу и што никада нијесам престала, никада размишљала о томе. Жао ми је што сам непромишљено поступала, што сам хтјела да будем, на тај начин, копија своје покојне мајке. Мислила сам да су цигарете чаробни штапићи који ослобађају стреса, умирују, смањују тјескобу. А мој порок ме је полако, али сигурно, убио. Плашим се. По први пут се плашим смрти. Одувијек сам била атеиста, али се сада надам да постоји нешто након смрти. Боли ме, знам да нећу преживјети ноћ, тијело ми је одавно изгубило снагу и љепоту. Тако брзо нестајем и смањујем се, као снијег под мартовским сунцем. Болови су страшни. Сломила сам оца, особу која ми значи највише, моју звијезду водиљу. Од доласка у Лион оставља ме само када мора. Чак и сада спава на неудобној столици, у хладној чекаоници, док му сноп мјесечеве свјетлости пада на, прерано остарјело, лице. Чува ме. И вјерује да је очинска љубав јача од смрти, и да ћемо у овој борби ми побиједити. Смршао је, изгледа лоше скоро колико и ја. Плачем, дневнице, и ти ћеш моје сузе осјетити прије него што се лист хартије осуши, а мастило разлије. Надам се да ће тата овај дневник пронаћи и прочитати, зато ћу слједеће реченице посветити њему.

Тата, ако икада будеш читао ово, знај да те много волим и увијек ћу те вољети, и обећавам ти да ћу ја тебе убудуће чувати. У најтежим тренуцима био си уз мене. Хвала ти. Прије него што одем, надам се на неко боље мјесто, гдје мање боли, имам за тебе једну молбу. Наравно, прије свега, желим да наставиш даље. Вољела бих да

нађеш другу жену, породицу, све оно што би те учинило срећним. Али ту је још једна ствар. Знам колико волиш да пишеш, стога те молим да напишеш књигу о мајци и мени. Опиши наше кратке животе и све оно што смо изгубиле због једног порока. Пиши о нашим кајањима, боловима, љутњама и мукама. Нека то буде порука свим тадашњим и будућим родитељима, подсјети их да дјеца пате када нас они напусте. Поручи свим синовима и ћеркама овог свијета да је живот слађи без дуванског дима, да живот може бити дуг и лијеп, само ако га ми не прекратимо једним пламеном из упаљача. Не скривај им ништа, тата, не користи живописне описе и реченице, не буди сентименталан када будеш писао о мами и мени, већ буди сурово реалан, јер наши животи, нажалост нашем кривицом, заиста су били сурови. Још једном, волим те, и сада збогом. Заувјек.

Мери

Аутор: Јана Величковић, I-3

Ментор: Слађана Булатовић, проф. Ц-С,Б,Х језика и књижевности

Мирис јоргована и Смрти

Не волим да причам много о себи јер сам заправо врло стидљива. Све што би требало да знате о мени налази се провучено кроз странице познатих трагичара, романописаца и пјесника. Али ипак ћу вам рећи нешто. Моје име је Смрт. Можете ме звати death, morte, la mort, на којем год језику је изговорено изгледа тако језиво и оштро да често пожелим да га промијеним. Обично за собом остављам сузе, крв или осушена тијела из којих је испијен сав животни сок, али ја нисам крива за то. Једноставно, обављам своју дужност.

Волим да путујем и то је једина добра ствар у опису мог радног мјеста. У најгорем случају прођем барем десетак пута кроз сваку земљу, некада дођем ненајављено, а некада чак и касним, па читава церемонија умирања буде спремна само још ја недостајем. Некада ме дочекају са сузама, некада са оним збуњеним и блиједим лицима која нијесу способна да произведу сузе, а некада, додуше врло ријетко, дочекају ме са осмјехом. Такве највише волим, такви презиру овај свијет.

Када бих вам причала о свему сто ми се десило током мог живота, вјероватно би настало ново ледено доба и поново дошло до великог отапања, зато желим да вам испричам само једну причу.

Јуче, око поднева, док сам сам купила са сувог пијеска гладну Афричку дјецу, са израженим костима и упалим јабучицама, инстинкт ме је навео да кренем према Аустрији. Тачније према Грацу. Болница Клагенфурт, трећи спрат, соба број 47 (иначе мрзим непарне бројеве). Без куцања ушла сам на врата, људи ме обично и не примјећују, али овога пута омања жена са главом заривеном у шаке, са смеђом косом и испијеним лицем по којем су бриге шарале боре, испусти испрекидани јецај. Сједјела је на кожној похабаној фотељи покрај маленог болничког кревета са чистом, бијелом постељином. Крај кревета је крупним, штампаним словима писало: „Николас С. Дијагноза: карцином плућа”. Десетогодишњи дјечак, блијед у лицу, лежао је непомично са свим оним цјевчицама и помагалима која само привидно симулирају живот. Десна рука била је чврсто стегнута у песницу, а у њој се налазила пластична играчка - авион са полумљеним лијевим крилом.

У собу је ушао високи човјек са изгужваном кошуљом на пруге и неуредном риђом косом. Загрио је уплакану жену која поче да се клати напријед-назад. Обоје су плакали. У соби се осјећао мој мирис, мирис смрти, помијешан са мирисом јода и омекшивача од јоргована .

Било ми је уистину жао овог малише. Касно откривање рака. Неуспјела операција. Недостатак новца. Јединац. Одличан ученик. Можда будући пилот. Страшна судбина. ЈА.

Приближила сам му се, осјетила сам да је спреман, није ме се плашио или једноставно није знао ко сам заправо ја, био је исувише лак за своју висину. Пажљиво сам га узела, трудећи се да га не пробудим из полусна, и изашла не затворивши бијела болничка врата.

Оно што сам за собом оставила било је беживотно тијело које је свој посљедњи атом снаге утрошило на испрекидани кашаљ. Из уста је шикљала крв. Свјежи мирис јоргована био је натопљен крвљу. Потом крик неутјешне мајке од којег је читава зграда занијемила. Непресушне сузе оца и снажно лупање о тврди зид који је једва и осјетио икакав потрес.

Док сам путовала ка пуфнастим облацима дјечак се пробудио и тихо рекао: „Гдје је мама”? Ћутала сам, правећи се да не видим тај знатижељни поглед зелених очица испод којих су биле посуте пјеге.

Јелена Смловић, П-3

Оно што из душе долази

Марко Петрић

Оно што из душе долази
када снагом једном клонем
твојем срцу предати
мјеста гдје сада не залазим.

Очекујући вријеме, скамене се уморне
пете
и удаљаваш се од љубави пролазно,
а чекајући вријеме, све жеље полете
и задовољство је обострано.

А можемо ли промијенити свитање?
Тамо гдје мјесец залази
истрајати је у суштини битно,
све друго као нијемо пролази...

Зато ћу ти и узети руку
да схватиш да џеп сам тајни,
и када најмање очекујеш
увући ћеш прсте.

А сада пусти то, моја зелена,
не пуни нам љубав теретима,
јер оно што од душе пут пређе
свуд се осим ка забораву креће

Нешто умјесто љубави

Протјеран у Божијим очима
не видим се у људским грудима,
док око мене становници свјетла
круже,
моја одбрана је уздах.

Нисам тужан а ни забринут,
што мостови нису као везе,
само се осврћем на мјесец
и питам освјетљава ли их безвезе...

Да се срце ка небу усправи
требаће нешто умјесто љубави,
као седатив од изговорене ријечи
коју кажу многи, без страха шта ће
рећи.

Па нек сам жигосан ко незрела врећа,
иритира ме под маском срећа!
Карикатуре чаробњака и анђела
трајају се у истопљеним главама.

Нешто умјесто љубави
могло би све да их удави,
ако престану са егоизмом
ког ли ће газити под чизмом?

И тако истјеран из птичијег лета
питајем љубав да ли је иком света,
или ће и даље умјесто себе да газе
по несрећном путу монотоне стазе...

Пјесма у пјесми – Радивоје Фемић

Људски сине и гrome небесни
Мисли твоје пребројали свјесни
Источно сунце сад у мене бљесни
Да ове груди срце не тијесни
Да ова рука свако перо опјесми.

Господе слушај моју пјесму у пјесми
Анђеоски гледе сад у мене бљесни
Ми препуни памети а још увјек
несвјесни
Господе громом о мали мозак тресни
Да ову главу само велики тијесни.

Господе Боже можемо ли се срести
Или на твојој порти или на мојој цести
Да те питам смртан за ма какве вијести
Да питам за оно изван моје свијести
Кунем се научићу сваку пјесму у
пјесми.

Не дај боже да се памет надомјести
Шта ће бити са мојом пјесмом у пјесми
Хоће ли срце груди да тијесни
И ово перо папир да опјесми
И нову главу мозак да тијесни.
Игра истине

Успомене – Ђорђе Јеврић

У кућици трошној
Стоје закључани
Дани
Које су проводили моји стари.

Све умире ...
Све умире
Само се успомене буде на блиједом
Давно креченом зиду

И

Стоји слика
На њој кроз маглу сретам познате
људе!

Под ногама звучно пуца под
Давно већ није окусио ход

Кроз помало напрсли прозор,
Посматрам бунар који дуго не толи
жеђ,
Љуљашку која дуго не слика осмјехе
И лица...
И лица

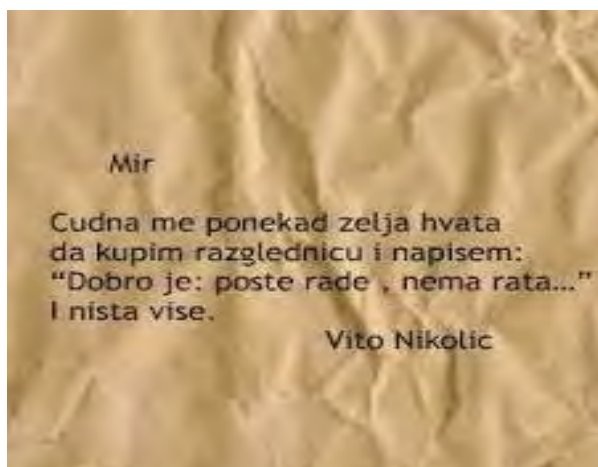
На трулом дрвету стоји гнијездо, без
птица
Гнијезда без птица.

Игра истине – Ивана Шпањевић

Хајде да се играмо
 жмурке,
 ћутања,
 па онда мало
 оних старих питања,
 још несигурнијих одговора.
 Хајде да ми
 не будемо ми
 него неки други,
 огрнимо капуте
 да сакријемо
 најежену кожу,
 ставимо маске
 да нас образи не одају,
 лажирајмо погледе,
 одглумимо хладноћу.
 Зашто да не окривимо
 јануар
 за дрхтаје?
 Хајде да глумимо
 јер то добро знамо
 па да тако обучени
 будемо голи са истином.

Хајде да прекинемо
 ову агонију!
 Изговори: "Никад те нијесам ни
 желио",
 реци да друга
 боље љуби,
 љепше грли,
 па да хладно,
 самоувјерено,
 поновим исто.
 Хајде већ једном
 окрени леђа
 и ја ћу своја,
 овај те пут
 нећу тражити,
 па ћемо ћутке
 да загрлимо понос,
 па да крене
 свако својим путем
 док обоје знамо да
 како добро
 изговорисмо лаж,
 тако још боље
 прећутасмо истину.

Приредили – Радивоје Фемић

и

Томица Војиновић

ПРЕПОРУКЕ НАШИХ ГИМНАЗИЈАЛАЦА ЗА КЊИГЕ КОЈЕ ВРИЈЕДИ ПРОЧИТАТИ

Књиге представљају неумољиво надирање ријеке знања. Оне нам помажу да почнемо критички да апсолвирамо ствари како не би остали на нивоу перцепције. Не вољети читати књиге граничи се са умном ограниченошћу и не читајући остаћемо заувјек иза саме ивице видног поља. Стара кинеска пословица каже: *Три дана немојте читати књиге и ваше ће ријечи изгубити љепоту*. За све ученике који су спремни да сачувају љепоту својих ријечи и који су заљубљеници у литературу, ученици наше школе су вам припремили пар приједлога.

Хана Хоцић, ученица III-2 одјељења, препоручује нам књигу *Поларна свјетлост* коју је написао Филип Пулман, а за коју постоји и популарна филмска адаптација. Хана, међутим, истиче да се дугачке траке не могу мјерити са исписаним ријечима. „Роман Сјеверна свјетлост Филипа Пулмана спада у ред књига за све године јер крије узбуђења, акцију и чудеса која ће заинтересовати како почетнике у вјештини читања епске фантастике, тако и оне са дугогодишњим искуством. Књига започиње акцијом, тако се наставља и тако завршава; сва потребна објашњења о ономе што је било прије, као и потребна тумачења непознатих појава, дају се успут. Главна јунакиња књиге је Лајра која живи у свијету који дјелимично подсећа на наш када би се смијешали XVIII, XIX и XX вијек, и стицаји околности воде је у велику авантуру откривања тајне свемирског Праха, Ауроре и свјетова који су иза ње. На путу до Сјеверне свјетлости мораће да побјегне од љупке, али зле госпође Коултер, да са Цингарима организује и учествује у експедицији на Сјевер ради спасавања отете дјецe а потом балоном крене у спасавање свог оца, у чему ће јој помоћи опасни оклопљени медвјед. Пустоловина је препуна неизвјесности појачаних сваковрсним чудима.“

Николина Гребовић, ученица III-5 одјељења, определијелила се да нам препоручи књигу *Авантуре Шерлока Холмса*, аутора Артур Конан Дојла: „Ова књига ће вас заиста повести на једно узбудљиво путовање с главним јунаком Шерлоком Холмсом с којег нећете пожељети да се икад вратите. Холмс је познат по пажљивом посматрању и логичком закључивању, способан је да разријешу мистерију а да не напусти одаје. Случајеви, који су за полицију претешки, за Холмса представљају прилику за забавно ментално разгибавање. Уз њега је увијек присутан хроничар његових истраживања и незаменљиви помоћник доктор Вотсон. Шерлок се упушта у 12 напетих авантура, обојених његовим духовитим, бритким опаскама и надасве харизматичном личношћу.“

Али Хасковић, ученик II-4 одјељења, љубитељ је дјела Стивена Хокинга и његова дјела радо препоручује свим љубитељима писане ријечи. Кратки одговори на велика

питања (*Brief answers to big questions*) је дјело астрофизичара покојног проф. др Стивена Хокинга. Књига се састоји од 4 дијела који се баве сљедећим темама: *Зашто смо овде? Хоћемо ли опстати? Хоће ли нас технологија спасити или уништити? Како ћемо напредовати?* У дјелу нам аутор даје конкретне одговоре на велика питања које је сваки маштовити макар једном себи поставио: Постоји ли Бог? Како је све почело? Шта се налази у црној рупи? Можемо ли предвиђети будућност? Да ли је могуће путовање временом? Да ли ћемо преживјети на Земљи? Постоји ли други интелегентан живот у свемиру? Да ли би требало да колонизујемо простор? Да ли ће нас вјештачка интелигенција надмудрити? Како ми обликујемо нашу будућност?

Ову књигу препоручујем сваком ко жели да прошири своје видике и као што аутор каже *...и запамтите да треба да гледате ка звијездама а не под својим ногама, јер колико год да живот изгледао тежак увијек можете наћи нешто у чему ћете успјети.*

Антоније Поповић, ученик III-5 одјељења, препоручује нам серијал романа *Хари Потер*, генијалне енглеске књижевнице Џоане К. Роулинг. Он сматра да је читање ових романа величанствена прилика да било ко приступи свијету магије и чаробњаштва. „Пут Хогвортс експресом, Дијагон и сам Хогвортс само су неке од авантура овог, од рођења познатог јунака. Учествојте у магичном спорту квидичу, спорту који функционише помоћу летећих метли. Ово је јединствена прилика да „нормалци“ проживе узбудљиву авантуру у свијету магије. Ове књиге прате живот сасвим обичног дјечака који живи испод степеништа. Да, испод степеништа у кући својих не тако добрих рођака Дарслија. Упоредо пратите животе породице Визли и свих дешавања у дворцу изван Лондона под називом Хогвортс, школом за вјештице и чаробњаке. Како вријеме пролази Харијев брод плови по разним немирним морима, али ипак на крају увијек нађе своју мирну луку. Пратите живот „дјечака који је преживио“, најпопуларнијег и најпознатијег у том свијету. Преживио је једну од 3 забрањених чини, која је уједно и смртоносна. Пратите причу о Тому Ридлу, односно Лорду Волдеморју, човјеку који је повезан са Харијем. А на који начин су повезани, можете сазнати само ако прочитате књиге. Моја препорука је да прво прочитате књиге, а затим да се баците на гледање вјероватно најпопуларније филмске адаптације."

Сара Божовић, ученица III-3 одјељења, определијелила се за један безвременски класик, *Оркански висови*'. „То је роман феноменалне Емили Бронте. Уједно је и њено једино дјело икада, али то му није сметало да се уврсти у ремек-дјела енглеске али и свјетске књижевности. Овај је роман и био окидач мог прекомјерног заљубљивања у класичну књижевност. Прича прати двије породице, сурову стварност живота која се стапа са дубоким емоцијама и жељом за осветом, а истовремено показује величину људске несреће изазвану сопственом ограниченошћу. Пратећи Кетрин и Хитклифа, њихову трагичну љубавну причу, читалац се губи у чарима сјеверне Енглеске и ту заувјек остаје. Ово је књига којој се више пута враћате, свима је препоручујете и никада је не заборавите."

Николина Гордић, ученица III-3 одјељења, препоручује књигу за коју сматра да сви треба да је прочитају и извуку поуку из ње. Она каже да је *Љубав у доба кокаина* једна од многих истинитих прича списатељице Симониде Милојковић. „Као и у својим осталим дјелима Симонида не преза да ствари назове својим правим именима што оставља снажан утисак на све који дођу у додир са књигом. Ово је бестселер који је оборио са ногу све генерације. Истините приче су посебне, јер управо кроз њих разумијемо круцијалне проблеме друштва и никада више на њих не гледамо истим очима. Главни женски лик суочава се са једном од највећих пошаста нашег времена - наркотицима, а све то да би повратила вољену особу која то не заслужује. Спада на најниже гране егзистенције и остаје без моралних и етичких норми. У овој књизи на суров начин се приказује мрачна страна љубави. Књига је посебно намијењена женским читатељкама јер дубоко продире у животну причу младе студенткиње која је скренула са правог пута само једном погрешном одлуком, а након једне остале се само ређају једна за другом.”

Ђорђе Јеврић, ученик III-3 одјељења, сматра да је Меша Селимовић непрекосновени писац чијим дјелима се увијек радо враћа. *Троје нас је, у цијелом свијету само троје: моји прсти, њено тијело и његов уједначени дамар. Није важно шта се дешава у свијету, није важно шта ће бити сутра, важан је овај час блаженства без мисли. Хиљаду нечијих срећних часака биће као овај, али овај никада више. Хиљаду туђих љубави биће као ова, али ова никад више. Тврђава је, како је и сам писац рекао, дјело о Ахмету Шаби. Главни јунак романа, жели да нађе мост до других људи, да изађе из тврђаве, јер зна, раздваја нас и уништава мржња, одржава нас само љубав, или макар вјера да је могуће ма какво споразумијевање међу појединцима и заједницом. Вођен том вјером и жељом, он остаје ведар и морално чист. То је роман рата и мира у њиховој унутрашњој вези као људско појединачно и укупно искуство.*

Александра Божовић, ученица III-3 одјељења, за све љубитеље античке културе, тројанских јунака и култног Хомеровог дјела *Илијада* препоручује *Под уклетим звијездама*. „То је трилогија фантастике коју је написала Џосефина Анђелини. Ова прича ће вас научити митолошким дешавањима и увући вас у свијет тројанских јунака и њихових љубавних интрига. Главна јунакиња трилогије, Хелен Хамилтон, заснована на лику Јелене Тројанске, провела је првих 16 година покушавајући да сакрије и схвати своју различитост. Упознавши Лукаса Делоса, тројанског принца Париса, сусреће се са божанским свијетом који је главна препрека њиховој љубави. Заробљена између свјетова, Хелен увиђа да је њена улога да заштити човјечанство од апокалиптичког рата, увјерена да су митови и легенде заиста истините.”

Припремила: **Самира Сијарић**

Фауна Скадарског језера – Томислав Томовић проф.

Скадарско језеро је еколошко царство, оаза тишине и блиског контакта са нетакнутом природом. У њему можете наћи 50 врста врста риба од којих су аутохтоне врсте крап и укљева. Ово језеро представља највећи језерски резерват у Европи.

У водама које припадају Националном парку Скадарско језеро живи 39 врста риба од којих су најпознатије: укљева (*Alburnus alburnus alborella*), крап (*Cyprinus carpio*), јегуља (*Anguilla abguilla*), ципол (*Mugil cerxhalus*), скакавица (*Lisa ramanda*) и бројне друге. Што се тиче врста које повремено настањују језеро, ту су: змија бјелоушка (*Tropidontus natix*), барска корњача (*Emus orbicularis*), блавор (*Orxix aurus apodus*), као и бројни други. Скадарско језеро је хабитат 280 врста птица од којих су неке на листи угрожених врста. 73 врсте су гњездарице селице; 18 врста су редовне пролазнице; 45 врста су зимски гости; 12 врста редовно проводе љето не гнијездећи се. У врсту угрожених птица спадају, на примјер, пеликан (*Dalmatian pelican Pelecanus crispus*) и корморан (*Pugmu cormorant Pхаласгосогах rugmeus*). Током прољећне миграције број водених птица на језеру је изузетно велик. Могућност посматрања птица како од стране орнитолога, тако и од стране аматера заљубљеника у птице је огромна. На језеру се налазе бројни торњеви и палтформе које су прављене специјално за посматрање птица и постављене су на 5 орнитолошких резервата: Манастирској тапији, Грможуру, Омеровој горици, Црном жару и Панчевом оку. Грможур је, осим по називу црногорски “Алкатраз”, такође познат и као “острво птица”. Изузев, као стално станиште појединих врста птица, Скадарско језеро је за неке врсте само привремено одмориште током њихове миграције из средње и сјеверне Европе ка Африци. Ово језеро томе погодује управо због тога што лежи у зони сучељавања великих зоогеографских области (арктичких предјела, Медитерана и Сјеверне Африке), али и зато јер је просјечна температура воде у језеру током љета 22 °C, а током зиме темепература се не спушта испод 11 подиока. Ово се најбоље може доказати чињеницом да на Скадарском језеру можете наћи примјерке афричких врста птица, као и неких врста птица из западног Сибира. Оно по чему је ово језеро још посебно јесте и гнијездилиште сребрнатога галеба, на Галебовом острву, највећем у Црној Гори те врсте. Од птица неке врсте које су

присутне на Скадарском језеру су: дивља патка (*Anas platyrhynchos*), гњурац (*Gavia immer*), планински орао (*Xirolaetus fasciatus*), патуљаста орао (*Xirolaetus pennatus*) и бројне друге.

Што се тиче сисара, они су знатно мање везани за мочварне биотопе него птице, а има само неколико типичних водених представника, од којих су најбројнији: – водена ровка (*Neomusc Fodiens*), водени волухар (*Arvicola terrestris*), и видра (*Lutra lutra*). Од сисара који насељавају копно, најчешћи су: обични зец (*Lepus europeus*), вјеверица (*Sciurus vulgaris*), вук (*Canis lupus*), лисица (*Vulpes vulpes*), и дивља свиња (*Sus scrofa*). Од острва која су јако насељена птичијим врстама посебно се истиче Галебово острво које је уједно и највеће гнездилиште сребрнастог галеба у Црној Гори. Оно што је интересантно за посјетиоца да зна јесте чињеница да се морске птице гнезде на слатководном острву. Гнијезда и птице је дозвољено снимати и снимати док се наглашава да се јаја не требају и не смију дирати јер су, као што је познато, галебови законом заштићена врста. Бројна интересантна острва не само да су културно-историјски споменици прошлих времена, већ представљају и прави птичији рај. На острву Бешка посјетилац често може видјети јата дивљих голубова или пар малих сова. На острву Омерова горица, пак, врло често затећи ћете чапље. Међу стаблима ловора постоји око 40 гнијезда сивих чапљи за које се сматра да су једина врста чапљи које станују на ловору. Осим ових сивих чапљи, ту ћете наићи и на мале бијеле чапље, а обје ове врсте чапљи спадају у угрожене и законом заштићене врсте.

Овакав, изузетно плодан развој богатог еко-система Скадарског језера, омогућили су бистра вода и очувани природни амбијент

ПРОГНОЗА СВЈЕТскоГ СТАНОВНИШТВА ДО 2050. ГОДИНЕ

Према процјенама Популацијског одјељења УН, сматра се да је средином 2019. године број становника наше планете износио око 7,71 милијарду, од чега готово 60 посто у Азији, 17 посто у Африци, 10 посто у Европи, а остатак се односи на друге континенте.

Становништво у свету је све старије и мада број становника расте споријим темпом и даље се очекује да ће са садашњих 7,7 милијарди порастати на 9,7 милијарди 2050. године, наводи се у извештају Уједињених нација.

Према новим показатељима више од половине очекиваног раста броја становника од данас до 2050. године биће у свега девет земаља света. Набројане од највишег ка мањем броју очекиваног раста становништва тих девет земаља су Индија, Нигерија, Пакистан, Конго, Етиопија, Танзанија, Индонезија, Египат и САД.

Годишњи број живорођене дјеце у свијету износи око 141 милион, а умре око 58 милиона становника, те природни прираштај износи око 83 милиона становника годишње.

Процјењује се да је у 2016. години стопа наталитета на глобалном нивоу износила око 18,9 промила, стопа морталитета око 7,7 промила, што је дало природни прираштај од око 11,2 промила. Постоје изразите разлике у природном кретању становништва појединих региона и земаља свијета. Тако је у развијеном дијелу планете (односи се на Европу, Сјеверну Америку, Аустралију, Нови Зеланд, Јапан) стопа наталитета износила 10,9 промила, морталитета 10,1 промила, а природног прираштаја 0,8 промила. У мање развијеном дијелу свијета, стопа наталитета износила је 20,5 промила, морталитета 7,2 промила, а природног прираштаја 13,3 промила.

До 2050. ЕУ остаје без трећине радно способних грађана

До 2050. године Европа ће да изгуби једну трећину економски активног становништва. Старење становништва узроковаће озбиљну штету европској економији. За разлику од Сјеверне Америке, где ће становништво до 2050. да се повећа за 75 милиона људи, Европа ће и даље имати 500 милиона, али ће да изгуби 49 милиона радно способног становништва старости између 20 и 64 године, од чега ће само Њемачка да изгуби 11 милиона. Шпанија и Италија ће такође да изгубе 7 до 8 милиона потенцијално економски активног становништва. "Требаће нам руке и мозак да бисмо надокнадили ове губитке", каже већина научника, што значи да ће миграцијски притисак на Европу бити већи него икад.

У Европској комисији, као и већини међународних организација, питање везе између демографије и привредног раста ријетко се отвара, а сва пажња је усмјерена на технологију, иновације и конкуренцију. Људи се перципирају само као људски капитал и посматрају се кроз призму образовања, што се с правом сматра улагањем у дугорочни привредни раст. Али, старење становништва је већ видљиво, као и низ проблема који из тога произлазе, проблема попут стабилности пензијског система, здравственог осигурања и бриге за старије особе, закључују научници и не предвиђају свијетлу будућност за ЕУ.

До 2050. године Црна Гора ће имати 50.000 мање становника

Ако се остваре суморне статистичке прогнозе, до 2050. године у Црној Гори ће живјети 7,9 одсто мање људи него данас. То би, илустрације ради, могло да значи да ће нестати читав један град и то величине Никшића. У бројкама, то је 50 хиљада људи.

Скоро све сусједне земље могу да очекују овакав сценарио, а међу њима предњачи Србија која ће изгубити 33, 2 одсто становника, БиХ (8,2), Хрватска (7,7) и Македонија (4,4). Једино мјесто на Балкану гђе ће се у наредних 30 година десити потпуно супротно – повећање популације, јесте Косово.

Иако је претпоставка да је за “нестајање” популације заслужно то што више људи умре него што се роди, исељавање и старост, тај тренд није карактеристичан само за средњу и источну Европу, јер су му подлегле и неке од најразвијених земаља попут Њемачке, гдје је процјена да ће 12,8 одсто становништа мање живјети у овој земљи до 2050. године.

Због повећања броја свјетског становништва јављају се и савремени свјетски проблеми као што су: еколошки проблеми, демографски проблеми (сиромаштво, болести, неписменост, ратови), мањак воде, хране и других природних ресурса нужних за преживљавање становништва.

Аутор: мр Сафета Алибашић, професор географије

Зашто је важна намјера у учењу?

Да би неко градиво ученик успјешно научио није довољно да га само понавља, већ треба себи да постави као циљ да научи то градиво, односно да има намјеру да га научи. Ово је нарочито важно у школском учењу.

Потврду за ово имамо у резултатима једног истраживања о процесу учења, које је спроведено у лабораторији једног психолошког института. Као материјал за учење употребљавани су бесмислени слогови. Испитаници су били студенти, који су углавном били странци. Један од тих испитаника, Румун, није добро разумио језик којим се у институту говорило. Зато није тачно разумио ни упутство које је испитивач дао. У том експерименту, на једном апарату, полако се окретала листа бесмислених слогова коју су испитаници учили. Поменути испитаник разумио је да само треба да сједи испред апарата и да чита бесмислене слоге. Остали испитаници су после неколико понављања листе научили све бесмислене слоге, само је овај испитаник сједио поред апарата и читао листу бесмислених слогова. Испитивачу је изгледало чудно да и после толико понављања

испитаник још није научио ту листу. Зато је пришао испитанику, зауставио апарат и рекао му да покуша да понови листу. Испитаник се изненадио: Зар слоге морам научити напамет? Покушао је да понови листу слогова, али није успио, иако је листу прочитао 46 пута. Међутим, пошто је сазнао да листу слогова треба научити, а не само читати, као што је раније мислио, он је листу прочитао још само 6 пута прије него је потпуно научио. Значи, 46 понављања је имало мање ефекта кад субјект није имао намјеру да листу научи него свега 6 понављања када је та намјера постојала.

Јасно је да је овај примјер екстреман и да се у пракси ријетко дешава. Много чешће се дешава да ученик пасивно чита градиво, аутоматски понавља материјал, али се не усредсређује на садржај онога што чита и не оријентише на то да га треба запамтити. Јасно је да је успјех у оваквом учењу релативно слаб. Да би успјех био бољи, ученик стално мора имати на уму да оно што чита треба и да научи и да ће касније то морати да репродукује.

Аутор Данка Гурешкић, проф

Приредио: Ајлан Зајмовић

За гимназијалац пише: Радивоје Фемић

Филозофија је много више него што можемо да схватимо и много боље него што мислимо!

Ако се бавимо филозофијом, онда смо спремни да учествујемо у расправама о питањима која су мучила човјечанство много година. Филозофија нам даје храбра и креативна објашњења на многа наша постављена питања: шта је лијепо, добро, мудро, истина, љубав?

То би могла бити питање које би свако могао поставити себи? Не морамо учити од других оно што можемо научити од себе, али можемо научити многе ствари које ће нам бити од помоћи у будућем животу.

Колико често чујемо фразу: *Не филозофирај*. Па то јесте поента, али каква? Филозофија значи љубав према мудрости или знању, али филозофија има много тумачења, значења и дефиниција, а отуда и погрешна схватања истих. Код нас се термин филозоф користи претежно за оне људе који се баве филозофијом, али и за оне људе који су склони филозофирању, који су склони заправо, размишљању. Па зар не треба свако од нас прво да размисли, како би после тога нешто учинио, рекао? Отуда и изрека Боже, опрости им не знају шта раде, али и

Боже, опрости им јер знају шта раде. Постоје људи који „превише мудрују“, али и поред њих и они чије је мисли или ријечи „тешко разумјети“.

Прво што би требало научити од ове веома битне науке јесте како бити умјерен. Учећи се умјерености у складу са врлинама, стећи ћемо знање. Понашајући се умјерено, имаћемо морал. Изражавајући се у складу са овом врлином, имаћемо самопоуздање. Понашање, учење, знање, морал и самопоуздање значе егзистенција.

Док други хрле свему што је туђе, ја ћу скинути капу и осврнути се на оно што је наше! Потрудио сам се да нађем оне мисли који су неправедно запостављене, а о квалитету истих не смијем ништа рећи!

Ваша мржња претворена у електричну енергију могла би осветљавати градове и градове. (Никола Тесла)

Мир у свијету може доћи само као природна последица универзалног просветљења. (Никола Тесла)

Самообмана је убитачна и за људе и за народе. (Његош)

Што људи хоће, то и вријеме трпи. (Његош)

Лактом вјере глупост човјека мјери, а озбиљност дјелом и врлином. (Његош)

Као што се свијећа од свијеће пали, тако и добро дјело од доброг дјла. (Николај Велимировић)

Скромност је врлина!

Сократ је рекао: „Знам да ништа не знам“. Вјероватно и не слутећи да ћемо га ми данас неизмјерно цијенити и уврстити у сами врх филозофије. Он је том реченицом рекао све, спознавши своју и објаснивши туђу филозофију.

Кажу да су једном приликом Ајнштајна упитали: „Како је бити најпапетнији човјек на свијету“? Он је на то рекао: „Не знам, питајте Теслу“! Дакле, зар скромност није врлина? Хм! Самим тим да признаје друге људе за себи равне, а овдје и веће од себе, човјек се пење ка врху, к божанственим врлинама које су запале земаљско обличје. Све у свему, ко је већи? То је најмање битно! Највећи је њихов рад поклоњен човјечанству и, још више, универзуму.

Када је Раде Томов полазио у Царство Небеско, још увијек бијаше дијелом ума, и тијелом својим, на земљи, па пожеље своју потоњу жељу - да га сахране на Језерском врху. Пожељеше Црногорци да га сахране на Штировнику - већи врх, за највећег човјека. Међутим, Пресвети Владика остао је при своме ставу, а касније је то епска позија уобличила кроз стихове:

У будућа покољена родиће се неко већи

Нек Штировник гроб ми буде у који ћу мртав лећи.

Мислите ли да је случајно то што је пред крај живота Сократ рекао: „Знам да ништа не знам“! Хм, случајно је колико и то да је „Луча микрокозма“ написана прије „Горског вијенца“.

Приредио Томица Војиновић

Метафоричка значења именица које означавају животиње

Одавно знамо да је језик жива категорија која се непрестано мијења. Као што настају и нестају нове ријечи, тако се мијењају и значења ријечи – проширују се, губе се, а нека остају вјечна и трајна. Такве појаве у језику проучава семантика, а у оквиру семантике треба посебно да истакнемо полисемију, односно способност једне ријечи да оствари више различитих значења. Та значења могу, али и не морају бити, повезана облички, семантички, асоцијативно, емотивно, логички или на неки други начин, па

је зато увијек прави изазов проучавати семантику лексема. Прије свега, треба напоменути да ријечи имају основна и пренесена значења, а тема овога текста јесу управо та пренесена значења, и то она која настају личним и колективним асоцијацијама, односно у личној, а чешће, у колективној свијести. Размишљајући о метафоричким значењима ријечи које означавају животиње, долазимо до не баш охрабрујућег закључка: такве ријечи у негативном контексту описују женски род, а примјећујемо и да се родна неравноправност не огледа само у недостатку ријечи којима ће се означити женска занимања и титуле, већ је умногоме присутна и у значењима ријечи. Па да кренемо од ћурке...

Свима је познато да је примарно значење те ријечи највећа перната домаћа животиња, али некако, упоредо са тим основним значењем, помислимо одмах и на оно секундарно, метафоричко значење. А оно није нимало захвално и лијепо јер ову именицу често користимо да опишемо духовна, односно интелектуална својства жене. Ако се удаљимо од ћурке, па продужимо до пренесених значења именица кокошка или гуска, чека нас исто значење – будаласта женска особа, глупача. Да је некада

пренесено значење доминантније у односу на основно, најбоље нам показује употреба ријечи тука. Иако је то други назив за ћурку, односно представља врсту ћурке, говорници нашег језика је скоро увијек употребљавају када хоће на погрдан начин да опишу женску особу, а скоро никада ту ријеч не употребљавају у правом значењу. Истина, употребљавају се у нашем језику и ријечи типа патак, гусан, пијевац (у пренесеном значењу) при описивању и карактерисању припадника мушког рода, али употребом тих ријечи више указујемо на одређено негативно понашање, став, покрет тијела, и опет све је то занемарљиво и мање увредљиво у односу на женску глупост, односно на колективну свијест припадника једне говорне заједнице која нам казује да су жене глупље од мушкараца.

Иста и слична значења можемо примијетити и код секундарних значења именица које означавају остале домаће животиње. Уколико неко хоће да жену негативно окарактерише и да укаже на њене духовне, интелектуалне, логичке или физичке недостатке, може да бира да ли ће је назвати кравом, козом, кобилом, прасицом, овцом и сл. Називима животиња у нашем језику се описују и мушкарци (свиња, магарац, коњ и сл.), али морамо примијетити да су та метафоричка значења прилично неодређена, а самим тим блажа, мање ефектна и мање емотивно обојена у односу на она која се односе на женски род.

Ако будете тражили од својих пријатеља и познаника да вам наведу бар два примјера имена животиња којима се може указати на позитивна својства жене, одмах ћете чути ријечи: мачка и риба. Да, често ћемо у нашем језику, посебно посљедњих неколико деценија, чути реченице типа: Права си мачка! Она је риба! Употребом оваквих реченица неко жели да посебно нагласи позитивна физичка својства жене, односно њену спољашњу љепоту и сва значења се строго задржавају само на том аспекту. Али колико је то заправо пожељан комплимент, односно, да ли је пренесено значење ових ријечи недвосмислено? И те како нам је познато да се под употребом ових именица (можемо додати још лексему тигрица) крије често понижавајуће, помало вулгарно и непримјерно значење, тако да о апсолутно позитивним вриједностима значења оваквих именица не можемо говорити. Употребом ових ријечи само се истиче љепота женског тијела, односно указује се на постојање форме (физичко), а одсуство материје (духовно) или једноставно речено – жене су нижа бића, небитна је њихова духовна страна, ако и постоји, али их зато краси савршено тијело. Заправо, овакви примјери указују на још једно негативно присуство у нашем језику, а то је полна дискриминација, која је код нас дубоко укоријењена, прилично заступљена у свим сферама и нормализована. Него да наставимо даље са ријечима и значењима...

Жену можемо назвати и хијеном, змијом, лисицом, свраком, враном. Мушкараца можемо назвати медведом, мајмуном, дивљом свињом, али можемо и лавом, вуком, делфином. Он може бити и соко, орао, односно, ако желимо да укажемо на позитивна својства припадника мушког рода, имамо широк избор. Међу ријечима, које означавају животиње у основном значењу, једино позитивну конотацију (а да указује на особе женског рода) има лексема лавица. Када жену назовемо лавицом описујемо

њену храброст, пожртвованост, борбеност, комплетну личност. Питање је, какво би се временом, у нашем језику, и ту развило значење да се неко није досјетио да наше шампионке у рукомету назове тим именом.

Сложићете се да је заиста необјашњива та чудна појава у нашем језику, па нам остаје да се запитамо – да ли су животиње највећи непријатељи жена? Или је, ипак, крива она колективна свијест коју смо поменули на почетку текста? А ако је тако, откуд толики негативни лични и колективни однос према жени? Ако се сјетимо оне старе изреке *Дуга коса, кратка памет*, која се вјековима чувала и преносила као највећа мудрост, схватићемо да су многе генерације одрасле и живјеле са том предрасудом како су жене лакомислене и како је женски интелект инфериоран у односу на мушки. А још када знамо како се код нас нека погрешна увјерења преносе с кољена на кољено и како се у њих слијепо вјерује, онда и не треба да нас чуди оваква ситуација у значењском слоју ријечи које примарно означавају животиње. На крају – велика хвала лавицама што нам освјетлаше образ!

Аутор: Слађана Булатовић, проф. Ц-С, Б, Х језика и књижевности

Да ли сте се икада запитали шта заправо значи ријеч гимназија?

Драги гимназијалци, јасно је да сте ви примјер културне еволуције. Али да ли сте знали да је гимназија некада била једина школа? Наиме, прије него што је код старих Грка школа постала мјесто гдје се учи, или како се то у неким изворима може наћи училиште, школа је била мјесто гдје се скупљају дјеца робовласника ради доколице, дружења и игре. Да, добро сте прочитали - доколица је некада била школа. Оно што је још занимљиво је и чињеница да наши матуранти често посјећују теретане, а да притом нијесу свјесни да је теретана некада била ближа школи него ли било каква библиотека или скупина мудрих људи. Да, и то је истина. Блискост између енглеске варијације ријечи теретана или *gym* као и гимназије је изразито велика. Наиме, некада су се училишта, односно школе, бавиле првенствено гимнастиком. Отуда и назив гимназија, а коријен потиче од грчке ријечи *gymnos*, што се опет повезује са теретаном, а значи неодјевен и наг. Вјероватно већ сви знамо да су се у античкој Грчкој све спортске дисциплине одвијале без одјеће, па тако и ова прича добија уверљиву конотацију. За нас гимназија значи један велики и неизбрисив дио живота, лијепе успомене на најљепше дане и то је одлично и треба заувјек да остане тако, али

ми, као они који „љубимо мудрост“, данас учимо и од чега је потекла та ријеч, односно бавимо се етимологијом те именице.

Гледано са позиције данашњости, у цијелом свијету гимназија значи исто. На интернету се може наћи објашњење које говори да је гимназија заправо припрема за факултет. Наравно, те чињенице смо и сви ми у потпуности свјесни. Али сигурно нијесте знали да гимназија не траје свугдје као код нас четири године. Рецимо, у Русији траје 6-7 година, у Шведској 3 године, у Албанији исто као и у Шведској, у Финској од 2 до 4 године, док у Мађарској гимназијско образовање траје чак и до 8 година.

У основи гимназије, као школе, посебно се даје предност подстицању и надограђивању тјелесних и умних способности ђака. Све у свему, одувјек је био понос бити Гимназијалац. То треба да остане заувјек тако. На нама је да што поносније, љепше и достојанственије носимо звање гимназијалца! Велики је задатак пред нама, али не постоји посао који се не може одрадити без муке. Ниједна школа се не завршава без учења, и ниједна се школа не завршава - она животна траје и трајаће док ми будемо постојали. Не треба дозволити да се човјек изгуби, а до тога долази онда када каже: „Завршио сам са школом“! Не, тада је тек почео!

Аутор : Радивоје Фемић

ФРАЗЕОЛОГИЗМИ

Фразеологизми су устаљене језичке јединице састављене од најмање двије ријечи које имају јединствено значење.

- Адамско кољено - осмо дијете исте мајке, које је, по народном вјеровању у свему изузетно, али без среће у животу.
- Трла баба лан да јој прође дан - бавити се бескорисним послом.
- Коцка је бачена - одлучено је, нема повратка.
- Бити у свакој чорби мирођија - мијешати се у све.
- Обрати бостан - лоше проћи, пропасти, настрадати.
- Красти богу дане - траћити вријеме, ништа не радити.

- Причати са пепелом по глави - кајати се због учињеног.
- Гордијев чвор - нешто изузетно запетљано, замршено.
- Грлом у јагоде- без претходних припрема, непромишљено, неспремно.
- Кад на врби роди грожђе - Никада.
- Дамаклов мач - Стална опасност и пријетња.
- Тражити длаку у јајету - бити ситничав, тражити и најмањи недостатак.
- Зубна болест - онај који је веома досадан, несносан.
- С неба па у ребра - изненада, неочекивано, одједном
- Ићи мечки на рупу - упасти у клопку, наћи се у невољи.
- Без длаке на језику - отворено, без устручавања говорити, рећи.
- Пала књига на два слова - остао је мали број људи који нешто раде.
- Висити о концу - бити у великој опасности.
- Ронити крокодилске сузе - претварати се, лажно изражавати жаљење, неискрено жалити.
- Квадратура круга - нерјешиво питање, проблем, бесмислица.
- Правити рачун без крчмара - доносити једнократну улогу, без знања, учешћа, онога кога се тиче и који заправо одлучује о томе.
- Градити куле од карата - заносити се нереалним, радити узалудан посао.
- Млатити празну сламу - радити бескористан, јалов посао.
- Опрати руке - скидати са себе одговорност.
- Између Scile и Харидбе - између два зла, два велика проблема, између двије опасности.
- Бити на другом штапу - бити неизвјестан, остварив тек у далекој будућности уз неопходност испуњења више услова.
- Не видјети шуму од дрвећа - виђети појединости, детаље, али не и цјелину, од ситница не видјети оно гавно.

За овакве скупоцјене ријечи, осим термина фразеологизам, употребљавају се и термини фразеолошка јединица, идиом и идиоматски израз.

Припремила Рајка Минић. Проф.

О Гимназији

Пролази вријеме, пролазе људи, ствари се мијењају...

Зачарани круг који се врти, изнова и изнова. Читав наш живот пролази брзо као трептај ока. На нама је да ухватимо моменат, пригрлимо љубав, стварамо успомене и оставимо траг за собом. Сваки тренутак у животу је битан зато што се проживљава само једном. Не зна им се број, али је опет сваки од њих другачији, посебан.

Кажу да је ђачко доба, најљепше доба у животу. И колико год да пролази вријеме, да се свијет мијења, да долазе неке нове генерације са другачијим начином живота и навикама, овај период је онај који оставља печат на све нас и остаје урезан негдје дубоко у нама. Неисквареност, безбрижност, љубав. Много љубави. Радост, осмијеси упућени пријатељима, енергија и жеља за успјехом.

Гимназија. Некада и сада. Многе ствари су се промијениле. Сада су ту рачунари, пројектори, паметне табле, боље опремљени кабинети физике и хемије... Ипак, остали су они исти зидови који свједоче о генерацијама и генерацијама ученика који су ходали Гимназијом...Свједоче сваком осмијеху, свакој сузи због лоше оцјене, успјесима, симпатијама, великим љубавима које су се овдје родиле, пријатељствима за читав живот.

Оно што је такође остало, што је било исто прије десет и што ће бити исто и у наредних десет година, јесте огромна жеља за знањем и успјехом. Рад, труд и напор који ученици улажу да би изградили себе и постали људи чија се каријера и успјех темеље на знању. Гимназија нас учи да се боримо, да искажемо свој таленат и радимо на њему. Учимо да не можемо увијек лако да добијемо оно што хоћемо, већ да се за исто некада морамо намучити. Учи нас да изнесемо своје мишљење, да на неправду реагујемо и да је све грешке могуће исправити, само ако се довољно потрудимо.

Свима нама је дата прилика да стекнемо знање, покажемо своје умијеће и искажемо своје мишљење. Битно је само имати вољу и искористити дату прилику.

Осим знања које професори преносе на нас, ученике, поткраде се и неки савјет или мисао који увијек остају урезани. Оно што ћу ја сигурно памтити јесу ријечи нашег професора, Нова Вуковића, који нам је стално говорио да је између осталог најбитније постати добар човјек.

Милица Шарчевић, III-5

Други о Гимназији:

Гимназијалац, тринаести по реду, изашао је након дуго времена, у тренутку када сам напуштала школску клупу. Осјећала сам се испуњено и срећно јер сам знала да ће у њему писати о свим достигнућима које смо моја генерација и ја постигли. И тек, након свих сумираних утисака, схватила сам да су моји средњошколски дани управо били посвећени циљу да пронађем себе, искористим сваку шансу која ми се пружила у датом тренутку и уживам у четири безбрижне године. Неизоставно је да у средњој школи често не постоји план, већ само жеља да се иде напријед ка изградњи своје личности и то је оно што би свакоме препоручила.

Гимназију „Милоје Добрашиновић“ свакако ћу памтити као добру основу за следећи корак ка будућности, коју су нам обезбиједили наши професори, али и по лекцији коју ме је ова школа научила, а то је да ако се борим за нешто што волим и желим, поред много препрека, уз истрајност, могу то и добити.

На крају бих само истакла задовољство што се мој коментар налази, сада већ у 14. броју Гимназијалца!

Ива Кљајевић

Трудила сам се да запамтим све гимназијске дане, надајући се да ћу из ладица увијек моћи да извадим проживљене тренутке, као аргументе да сам била срећна. Мада човек је несавршен а и сви тренуци нијесу заслужили да буду запамћени. Остали су исписани знојави дланови пред одговарање, пријатељства, изненадни сусрети на великом одмору, кашњења, дуге ранојутарње приче о Питагори, Карамазовима, Пунским ратовима и ко зна о чему... Сви ми који смо се са њом поздравили, чувамо је брзим шетњама, задихани, пењући се уз Алеју љубави, да јој само кажемо: „Још се добро држиш, матора.“

Ксенија Вукојевић

Дани provedени у Гимназији су нешто чега ћу се увијек сјећати. Дружење, слога, љубав према људима са којима смо дијелили школске клупе. Било је ту и нервозе пред одговарање или писмени задатак, као и других, не тако финих ствари. Али, то није оно што се памти. Памтимо само лијепе ствари, које то и заслужују. И људе, који су те дане чинили још љепшим!

Снежана Кнежевић

Приредила: Милица Шарчевић

Говор тијела

„Ни један језик није тако јасан као језик тијела, кад га једном научимо читати.“

Доступност великог броја комуникацијских средстава много је човјеку олакшао начин размјене мишљења и личног изражавања. Међутим, и поред тога свјedoци смо да сваки човјек, ипак, прибјегава виду невербалне комуникације, односно говору тијела.

Говор тијела, уопштено, представља способност размјене порука, знакова и сигнала које наше тијело, често несвјесно шаље. Међутим, дубљим тумачењем овог психолошког феномена долазимо до закључка да се њиме преносе емоционално важне поруке наше свијести и разума. Намеће се питање зашто човјек, иако посједује савршено средство говора, користи невербалне знаке? Одговор на ово питање нуде психолошка истраживања, која наводе низ разлога човјековог изражавања унутрашњих емоција путем говора тијела. Само неки од њих су: немогућност потпуног изражавања вербалном комуникацијом, жеља за јаснијим и прецизнијим исказивањем ставова, потреба за личним увјерењем лишеним манупулације.

Колико је говор тијела и оно што се њиме постиже важно говори феномен „првог утиска“. Оно што човјек примијети приликом првог сусрета са неким је слика, која убрзо формира комплетан став о некоме. Због тога се говори да никада нећемо имати другу прилику са иставимо први утисак. О значају невербалне комуникације доста нам говори и чињеница да скоро сви свјетски лидери имају своје “учитеље“ за говор тијела. Свјесни тога да је сваки њихов покрет и изговорена ријеч под будним оком јавности и да се тумаче до детаља, званичници и те како воде рачуна о својим покретима и на тај начин покушавају да убиједу јавност у истинитост и увјерљивост својих ријечи. Покретима често показују моћ и самопоуздање, али како је говор тијела, ипак, сфера несвјесног, често нам открију и оно што можда нијесу или јесу хтјели. Један од занимљивијих задатака стручњака за говор тијела био је први сусрет два свјетска званичника Доналда Трампа и Ким Џонг Уна и они су тада изнијели сљедеће запажање: „Амерички председник Доналд Трамп и сјевернокорејски лидер Ким Џонг-ун покушали су да се представе као доминантни, али су показали анксиозност. Амерички председник је уобичајно покушао да прикаже своју доминацију тиме што је први пружио руку и потапшао сјевернокорејског лидера по рамену. Не желећи да заостаје, Ким је чврсто стиснуо Трампову руку, гледајући га право у очи током руковања, прије него што су се обојица окренули медијима. То није било обично руковање. Ишло је горе доле, било је нервозно, обојица су привлачила к себи оног другог. Обојица нису пуштала оног другог да буде доминантан“.

Уколико и ви пожелите да просуђујете саговорника на основу говора тијела, само га посматрајте, а ми ћемо вам открити нека значења:

- Изложеност стресу исказује се честим трептањем, грицањем ноктију или пуцкањем прстију.
- Чешкање носа, помјерање јабучице или често скретање погледа од саговорника указују на то да неко не говори истину.
- Знак да вас неко пажљиво слуша док причате јесте нагињање главе у страну. Тиме особа исказује емпатију и жељу да вас размије.
- Док човјек покушава да се присјети нечега, рефлексно подиже главу према горе.
- Лажни осмјех можемо препознати уколико је он присутан око 5 секунди и само уснама.
- Склањање руку иза леђа или у џеповима указује да саговорник нешто скрива.
- Играње прстима може бити знак за мањак самопоуздања или знак стида.
- Нагињање према саговорнику је знак да вам се допада, док је одмицање супротан знак.
- Научна истраживања су показала да особа која лупка стопалима најчешће покушава да сакрије свој став или мишљење, али јој то не полази за руком. Са друге стране грчење стопала, одаје напетост и несигурност исте.
- Мргођењем, шкргутањем зубима и непрекидним гледањем у некога, показаћемо љутњу.
- Прекрштене руке на грудима означавају одбрамбени став и неспремност за комуникацију.
- Ослањање главе о длан означава досаду.
- Прикривање уста означава прикривање неискрености.
- Да ли сте саговорнику досадили својим причањем знаћете оног момента када он почне да скреће поглед са ваших очију и почне да се врпољи.

Припремила: Анђела Величковић, IV-4

Гдје нестаје смисао – почиње фолк музика!

Под термином народна музика обухваћене су и старе изворне пјесме и новокомпонована турбо-фолк музика, али их не треба доводити ни у какву везу, поредити, нити успостављати било какав однос. Народне пјесме настале су у прошлости, на свој начин су оригиналне, препознатљиве, имају неку своју занимљиву причу, интересантну емоцију, често и поуку или поруку. Оне су свевремене и данас их радо слушамо.

Новокомпоноване пјесме, које су медијски и у народу (посебно међу млађом популацијом), веома популарне пуне су нелогичности, баналности, често вулгарности и простаклука, а сувишно је рећи да су лишене сваког умјетничког квалитета. То су пјесме које, хвала Богу, имају кратак вијек, али, нажалост, њихови насљедници се непрекидно размножавају и нападају својим бесмислом оне који не умију да кажу НЕ новокомпонованој музици.

Ставивши себе у улогу књижевног критичара, а као велики заљубљеник Доманићеве ироније и сатире, покушао сам да анализирам неке стихове популарне музике, И то би изгледало овако:

„Ране“, Анастасија

Словени су, као и многе друге претхришћанске цивилизације имали јак култ и симболизам камена. Они су као и многе тадашње, али и старије цивилизације у камену виђели анимизам, односно способност да он буде мртав или жив, као и способност да се у њега удахне душа. Египатска Сфинга, англосаксонски Стоунхенџ или мексикански Мачу Пикчу су, такође, поштовали овај култ.

Важност камена и неминовности његове употребе у свим сегментима јасно су видљиви и у пјесми домаће пјевачице Анастасије, чији су стихови неизоставни на свим прославама и окупљањима. Она каже: „Ова мала је к'о камен, она зна како да падне...“ Мотив камена доминира у пјесми и кроз ефектно поређење говори о снази духа и тијела. Сјетимо се само Зоговића који, говорећи о камену и маслини, улива вјеру у постојање и велича љепоту живота, и шаље исту поруку човјеку – не одустај. Анастасија је, очигледно, прихватила ове инструкције и постала неуништива, јер она је као камен, а само се усуди да је сломиш.

„Било је лепо“, Ана Николић

Није мали број оних који практично и не живе сопствени живот, већ он пролази крај њих док се присјећају успомена. Свако понекад у мислима одлута у прошлост, било да

изнова проживи лијепе тренутке, било да размишља о оним тешким. Има и оних који живе од бескрајних сјећања и евоцирања давнашњих епизода и који на сваки начин настоје да задрже везу с прошлошћу јер им то пружа осећај сигурности. Проблем настаје када „подлегнемо” таквим осјећањима и живимо од успомена, јер тиме пропуштамо прилику да уживамо у садашњости.

Несвакидашњим одабиром ријечи и сложености својих мисли, пјевачица Ана навела нас је све на размишљање о прошлости. „Седим тако и размишљам како је било лепо и стварно је било лепо...”, стихови су којима нас уводи у своју пјесму. Понављање у овим стиховима има функцију истицања битног садржаја, а Ана, по угледу на умјетнике ренесансе који су се враћали утицајима Антике, враћа се својој прошлости и тражи кривца, при чему показује упорност и истрајност: „ Вртим филм у глави, гледам ко је крив, али на крају није ни важно ко је крив, ни то ништа није важно”.

„Грми”, Мили

Јован Дучић јесте најзначајнији пјесник српског модернизма и најзначајнији лиричар златног доба српске књижевности. То мишљење дијеле све генерације књижевних критичара, пјесника, ученика. Најпознатији су његови стихови о љепоти жене која је „недостижна, нема и далека”. Она је недодирљива, сва од пјене и маште, нестварна...

Међутим, култ љепоте жене саткан је и у стиховима савременог великана Милија. Он се супроставља Дучићу и приказује конкретно живо биће, код њега нема неодређености и мистерије у дескрипцији већ отворено, путем спољашње карактеризације, говори о њој.

„С другарицом се снима за Инстаграм док ћуска

на сликама стално пући уста

и кад није нашминкана лепа је к'о лутка

и кад је у патикама, изгледа брутал”

Дуго ће људски род памтити овакво умјетничко дјело, заиста – брутал!

„Хеинекен” Вук Моб

Од давнина нам је познато благотворно дејство пива на организам. Оно наиме, чува срце, штити од дијабетеса и својим хранљивим састојцима даје снажну потпору организму. У различитим културама пиво има веома важно мјесто на пирамиди исхране. По угледу на ове чињенице и у циљу промовисања здравог живота, Вук Моб је снимео пјесму под називом Хеинекен. Кроз стихове ове пјесме апелује да се

окренемо здравом животу и да оптималном употребом овог напитка можемо поправити и продужити живот.

„А ја тијем хеинекен, хеинекен никад ниси лепша била

хеинекен, хеинекен а ја горим од промила

Хеинекен, хеинекен била љубав или флаша

хеинекен, хеинекен хеинекен, хеинекен!"

Осим што носи снажну поруку, ова пјесма обилује разноликим колоритом ријечи које употпуњују доживљај и тјерају нас да се препустимо пјесми и живимо здрав живот.

Никола Бараћ, IV-4

Мојем III-5

Још као мала, радознано сам посматрала брата како прелистава збирку задатака из математике. То ми се чинило некако занимљиво. Обично би ми говорили да му не сметам, како он иде у Гимназију и спрема се за писмени задатак. И тако мала, увијек сам размишљала каква је то Гимназија школа и зашто Марко нема времена да игра одбојку са мном. И онда, доста година касније, и сама сам постала њен ученик. Сати проведени учећи и недостатак слободног времена су ми постали сасвим познати. Морам признати, *Венеова* збирка и припрема за писмени ми више не изгледају тако занимљиво. Али, открила сам много других занимљивих ствари и упознала много, још занимљивиих људи. И коначно, у потпуности сам открила шта је то заправо Гимназија и какве све тајне крије.

Три године су прошле, боље рећи “пролетјеле“. Кажу да смо од септембра матуранти. Ми, који као да смо јуче по први пут ушли у Гимназију, вођени тадашњим разредним старјешином, Јефтом Пајевићем. Ми, који смо тумарали по школи тражећи кабинете, преплашени. Полако смо се упознавали са школом, професорима, упознавали једни друге. И сада, када смо се коначно упознали, када сам сазнала да Илха воли стихове Мике Антића, баш као и ја, када сам сазнала да Ања не воли да јој неко дира косу, да Василије јако лијепо пише и да Минела и Ивана праве најукусније палачинке... Сада када су Мелиса и Елдина постале моји лични преводиоци турског и њемачког језика и када сам схватила да је Ђорђева главна особина брзоплетост, баш сада нам кажу да се ускоро растајемо и да долази крај нашим безбрижним данима... Кажу да одрастамо и постајемо озбиљни људи.

Ипак, једно је сигурно. Читав период средње школе, саткан од тренутака, остаје у коферу скривеном негдје дубоко у нама. Лагала бих кад бих рекла да је било само лијепих ствари. Знојави дланови, непроспаване ноћи и сати и сати проведени над књигом пред одговарање. Сузе због ненаучене лекције, изгужвани папири и неуспјешно ријешен задатак из физике, као саставни дио периода званог средња школа.

Ипак, зар не бисмо радије памтили оно лијепо, чега је знатно више?

Мале одморе и дружења у ходнику школе, осмијехе које смо упутили или који су нама упућени, тајне повјерене најбољим пријатељима, шетње на одмору, радост када пропада час или када је одложен писмени из физике. Дрхтање руку и лептирићи у стомаку, али не због одговарања или писменог задатка, већ због неког случајног сусрета у ходнику. Снијег, грудвање и топла кифла на одмору. Одлазак на спавање у пола два, због љубавних брига које нас муче, а у пола осам предавање о угљеним хидратима.

Осим што смо учили подјелу нервног система, синусну и косинусну теорему, пет деклинација у латинском језику и Шантићеву биографију, научили смо и многе животне лекције. Научили смо да функционишемо као једно и постали друга породица. Научили смо да је повјерење најбитнија ствар и да све несугласице рјешавамо разговором. Одростајући заједно, учили смо да будемо добри људи и увијек будемо праведни. Мада смо та правила знали да прекршимо, шапнувши другу из клупе на одговарању или бацивши понеку квитицу.

Имамо још тачно годину дана. Постајемо матуранти, најстарији ученици у школи, који су по неком неписаном правилу узор млађим ученицима. Истина, вјероватно немамо матурску екскурзију о којој се машта од првог разреда и која по причи претходних генерација, представља "куну" школовања. Ипак, сигурна сам да ће и без ње ово бити школска година за памћење. Мноштво нових успомена из учионице и школског ходника. Сlike са екскурзије ћемо замијенити онима са излета и великих одмора. Побјећи ћемо са часа и отићи на Милисавову или Маркову утакмицу. Опет

ћемо Езреми јако аплаудирати на смотри бесједе. Смијаћемо се и надокнадити све оно што нам је новонастала ситуација ускратила. И све ће имати посебну чар јер знамо да све то по последњи пут радимо. Заједно, као породица!

Аутор Милица Шарчевић

ОДРАЗ АМЕРИКЕ У НАШЕМ ОГЛЕДАЛУ

Харис Кајабеговић, ученик наше школе, у августу 2019. године, спаковао је свој живот у два кофера за наредних 10 мјесеци. Изабран од стране програма на који се пријавио, провео је једну школску годину у Сједињеним Америчким Државама. Као ученик на размјени, добио је прилику да на најбољи начин представи Црну Гору.

Боравио је у граду Сијетл (tech centar Америке са сједиштима Amazona, Microsofta, једног дијела Facebook-а и Google-а, Boeinga и Starbucksa у овом граду). Ријеч је о вишемилеонском граду са

предивном историјом и познатим знаменитостима, као што су: Space Needle, Smith Tower, Amazon Spheres и Public Place Market испод које је највећи зид у цијелом граду, Gum Wall, на којем туристи лијепе своје жваке. Чудно, али веома популарно.

Многи Американци зову Сијетл америчким Лондоном јер од октобра до марта сваки други дан пада киша. Али, тамо нико не користи кишобран већ вас сви гледају чудно када вас виде са истим (као што су и мене гледали). Управо због тога можете наћи бесплатне кишобране по цијелом граду. Само их покупите и ваши су!

С обзиром на то да је познат скуп идеала ове земље, који су најпознатији као амерички сан, Харис издваја како функционише живот у једној од највећих свјетских сила:

Мислим да живот зависи од локације на којој се налазите јер је Америка огромна и разноврсна, тако да не могу да причам у тоталу. Али, у предјелу Сијетла, а

вјероватно и у другим већим градовима, примијетио сам да људи планирају како ће провести своје вријеме и шта ће радити нећељу дана или двије унапријед. Људи који раде, заузети су послом, тако да је вечера главно мјесто на којем се цијела породица састаје након радног дана и тих пола сата/сат причају о свом дану и разним темама да би се, када се заврши вечера, сви вратили својим обавезама. Изузетак су петак или субота када сви излазе да раде нешто по граду, иду у биоскоп, шетају...

Баш као и сви на путовањима, и Харис је доживио одређене културолошке шокове, а за њега су то били храна, религија и школски систем.

Сијетл је град који се налази на западној обали, тако да је утицај Азије на културу и храну велики. По први пут сам пробао тајландску, кинеску, индијску, корејску и пакистанску храну, а није ми требало много времена да се привикнем. Такође, код њих су "leftovers" веома популарни јер су им порције огромне, тако да не могу да се поједу као један оброк већ се пакују и стављају у фрижидер да би се појеле сјутра за ручак или за ужину.

Религија као религија ми није била страна. Стран ми је био начин на који је религија заступљена у свакодневном животу. Много Американаца иде недјељно у цркву или у друге вјерске објекте, у зависности од њихове религије. Већином су тзв. "недјељни обреди", у поређењу са нашим, забавног карактера, јер се пјевају пјесме, играју разне игре, прича се о темама које нису везане за религију и слично.

Харис каже да је једна од првих великих разлика с којом се сусрео и школски систем. Ђаци у школама морају већ од првог разреда средње школе да размишљају шта ће да раде у будућности, који ће факултет да упишу, јер посао који ће да раде, односно факултет који желе да упишу, диктира како ће тећи њихово школовање и ваншколске активности. У већини случајева, када дођу у трећи разред, већ су се пријавили за

факултет и одрадили САТ (нешто слично нашем матурском испиту само што се много више вреднује).

Моје искуство са школом се много разликовало од искустава других ученика на размјени (а и од већине Американаца), јер сам добио стипендију да похађам приватну школу у Сијетлу.

Имао сам само 6 часова и на већини од тих часова било нас је само 5-6 ђака, што изгледа добро, јер професор сваком ђаку може да се посвети максимално. Али, за мене којем енглески није први језик, значило је да сам сваки дан по читав час морао да будем активан и да дајем 100% себе уколико сам желио добру оцјену.

Такође, уколико се ради неки пројекат, а један или два ђака не ураде исти, то значи да 40% одјељења није урадило домаћи и одмах се настава теже одржава. Тако сам морао домаћи да радим стално и никада није прошао дан у којем није имало нешто да се ради или учи.

Школски систем је направљен тако да морате испунити норму неких часова да би могли да матурирате. Они ђаци који желе да заврше школу раније, могу да испуне норму часова прве 2-3 године и посљедњу годину да проведу слободни, док се код нас сви часови морају положити, односно, морамо имати најмање двојку, да би неко могао да матурира.

Код нас је олакшање што факултет можете уписати прилично лако, док је код њих другачији случај јер ако желе да похађају неки боље рангиран факултет, морају да дају свој максимум, не само на пољу оцјена, већ и у ваншколским активностима (као што је свирање инструмената, бављење спортом, цртање, глума...). Занимљива чињеница је да сам упознао огроман број ученика који се баве неким спортом или свирају неки инструмент који не воле, али то раде да би њихова апликација за факултет који желе да похађају изгледала што боље.

Америка је земља различитости и отворена је за све људе који ће некако да допринесу добробити или унапређењу државе. Међутим, Харис истиче да постоје дијелови и људи у Америци који су конзервативни и не мисле да би Америка требала да буде отворена држава. Штавише, своје емоције према људима који нису исте расе, боје или религије, исказују кроз расизам, говор мржње, а понекад и вандализмом (проблем који је много заступљен у Америци и о којем се прича, али не довољно).

Што се социјалног аспекта у Сијетлу тиче, заснован је на индивидуализацији, што значи да се људи не социјализују много ван своје породице те да највише слободног времена проводе управо са њом. До овога је можда довео њихов режим рада који заузима већину дана многим породицама. Код њих се изузетно поштује изрека - "Time is money", па су им тако цијели дани организовани да би били што продуктивнији.

Харис истиче и да је ово било једно од најљепших искустава у његовом животу јер се прилика да одете „преко баре“ не добија свакога дана. Савјетује свима да се пријаве, а уколико срећа буде на њиховој страни, и упознају са Америком и свим предностима и манама које она посједује.

Припремила: Самира Сијарић

За Гимназијалац пише: Марија Мацгаљ FLEX размјена

Моје име је Марија Мацгаљ. Ученица сам трећег разреда средње школе и добитница стипендије ФЛЕХ програма 2019/2020, која ми је омогућила да учим и проведем 8 мјесеци у Сједињеним Америчким Државама.

Највећу захвалност дугујем управо ФЛЕХ програму који је спонзорисан од стране U.S. Department of State-а, а који се побринуо да и у току ове непредвидљиве ситуације брине о нама и нашој сигурности. Ове године Црна Гора је имала 15 финалиста - амбасадора који су носиоци ове стипендије широм SAD-а. Гимназија “Милоје Добрашиновић” је ове школске године имала два ученика са ФЛЕХ стипендијом, а то смо Харис Кајабеговић и ја. Ми трећу годину завршавамо у америчким школама које су због тренутне ситуације у којој се сви налазимо пребачене на online учење, али се исто тако радујемо да сљедећу годину проведемо у нашој Гимназији прије него се одлучимо за велики корак у даљем школовању.

Ова година је за мене била пуна изазова, година сазријевања, пуна нових животних лекција и авантура. Упознала сам људе широм свијета које са задовољством могу да зовем својим пријатељима. Сва пријатељства и познанства која сам стекла у претходних 8 мјесеци су конекције за које сам сигурна да ће трајати цијелог живота. Културну размјену предлажем свим својим вршњацима јер сам тек сада добила ширу слику о свијету и свјетским проблемима, али и научила да више цијеним поједине ствари.

Сви људи које сам имала прилику да упознам у Америци, почевши од моје хост-породице, професора у школи и људи задужених за програм, па све до мојих пријатеља, показали су огромну заинтересованост за државу из које долазим. Током свог боравка, одржала сам више од 10 културних презентација и едуковала их о својој

држави, њеној историји, религији и култури. Велику пажњу посветила сам и волонтирању, те за неколико мјесеци постигла 75+ сати друштвено-корисног или хуманитарног рада. Узбуђена сам да започнем личне пројекте које већ имам у плану и да наставим да волонтирам у Црној Гори. Наравно, вољела бих да све ово пренесем и на своје вршњаке у школи.

Осим учења и едуковања других о Црној Гори, у Америци сам имала прилику да се опробам у стварима за које раније нисам имала прилику. Учествовала сам у продукцији мјузикла Newsies, али сам се неко вријеме бавила и спортом. Имала сам прилику да узмем неколико предмета који нама нијесу доступни у Црној Гори, па сам то искористила да наставим да унапрјеђујем своје знање о музици, али и да пробам нешто другачије. Било је интересантно учити у другачијем школском систему са циљем да наставим свој досадашњи успјех и уживала сам усавршавајући енглески језик. Уз помоћ мог програма, добила сам стипендију да посјетим главни град САД-а, Wasxington D.C, па на овом путовању видјела и научила много тога о историји и

политици Америке, али и упознала преко 100 ученика ФЛЕХ програма. Обишла сам још много мјеста у Америци од којих су ми омиљени Milwaukee, Sxicago и Portland. Уживала сам и у откривању нових обичаја, празника и популарних догађаја којима се пружа велика пажња. Много ми се допало то што у Америци живе људи различитих култура и религија, па сам имала прилику да научим много нових и интересантних података о истим. Такође сам упознала много других ученика на размјени и научила много нових ствари о државама из којих они долазе. Дружење са истим је имало посебан значај јер су они пролазили кроз исто што и ја, па самим тим су могли добро да ме разумију.

Због тренутне ситуације у којој се сви налазимо, због вируса COVID-19, моја размјена се завршила мало раније од планираног. Путовање назад за Црну Гору је било изненадно, па самим тим је било веома тешко опростити се у тако кратком временском периоду. Као и за све, па и из ове ситуације одлучила сам да извучем само оно позитивно. Уз помоћ ФЛЕХ програма у сарадњи са Амбасадом Црне Горе, све је протекло на најбољи могући начин и за то смо им бескрајно захвални. Ово је за мене још једно другачије искуство, али сам веома срећна јер ћу након карантина бити у прилици да видим своју породицу и пријатеље, а за пар мјесеци и да наставим школу. Надам се да ће тренутна ситуација проћи што прије, тако да савјетујем све да предузму превентивне мјере како би дали свој допринос у борби против овог вируса.

Пријављивање за ову стипендију је за мене била најбоља одлука и добијање исте ми је омогућило да остварим свој сан. Ово није била само година у мом животу, већ живот у години.

За све оне који слику о Америци добијају на основу стереотипа који су нам такорећи наметнути у различитим медијима, увјеравам вас да није све онако као што изгледа. Осим што је била најљепша година у мом животу, била је и најтежа. Баш због тога савјетујем све да се, уколико испуњавају услове ове стипендије, пријаве за ФЛЕХ програм или да се распитају о другим стипендијама на нашим просторима (ту сам за све оне којима је потребно више информација), а Црна Гора ће увијек бити дом свих нас. Изаћи из зоне комфора и тоpline свог дома није нимало лако, али је веома узбудљиво и на крају се и те како исплати.

Ово искуство ће ми помоћи да будем спремнија у даљим изазовима и даљем школовању о којем тренутно, сигурна сам, сви размишљамо. Спремна сам да наставим да радим на себи јер сам сигурна да увијек има нешто више и боље чему тежим.

За сада, останимо код куће, а ми се ускоро видимо у школским клупама!

Придедио : Радивоје Фемић

Мантил професорке Зоре Булатовић

Сигурно сте сви чули за професора Косту Вујића, за његов шешир и за несташлуке матураната којима је он предавао. Неки од вас су сигурно зажалили што немају једног професора као што је био он, али ми са поносом можемо рећи да смо ми имали бољег! Вјеровали или не, заиста је тако. Умјесто по шеширу, наша професорка, Зора

Булатовић, била је позната по плавом лабораторијском мантилу. Она је успјела да споји неспојиво - имала је ауторитет и дозу строгости, али и искрене црте лица, које су у сваком тренутку одавале сигурност и повјерење. Она је, прије свега, била искрени пријатељ сваком од нас, спремна да саслуша било који наш проблем и удијели нам савјет. Слушајући њу, ми нијесмо ишли у погрешивост. Када бисмо у нечему успјели, увијек би нас похвалила искрено и од срца. Наш успјех, био је и њен лични. На наше грешке реаговала би добронамјерним критикама, желећи да нас натјера да их исправимо. Чак и када нас је иза врата кабинета чекало пропитивање, њени часови били су радо посјећивани и увијек једва ишчекивани, иако смо били свјесни да ће професорка наше знање наградити, а на наше незнање реаговати дијелећи нам "петице" и говорећи нам да загријемо столицу. На истим тим часовима били смо мирни, достојанствени и спремни, да и после незнања научимо, макар на личној грешци.

На предавањима смо, а и како би другачије, као што је и требало, учили хемију, али смо осим ње научили и нешто што ћемо заувјек памтити. Научили смо много ствари о животу и чули смо многе анегдоте које су са собом носиле прегршт порука. Учили смо хемију а схватили смо живот. Схватили смо живот јер нам је хемија помогла. Са сигурношћу могу рећи да ходници школе више нису исти откада професорка Зора не хода ка свом кабинету очекујући неког од ученика да дође по кључ и отвори врата учионице.

Овим путем желим да у име своје генерације, али и цијеле школе, изразим захвалност професорки Зори Булатовић на свему што је кроз свој радни вијек урадила за нашу Гимназију и нас, а заиста је урадила много тога.

Будите сигурни да ће Вас свако од нас памтити по добром и да ће свако ишчекивати сусрет са Вама, само ван школских клупа, знајући да ће послије тог сусрета изаћи богатији за пар савјета и са осмијехом на лицу.

Одјељење IV-3 са својом професорком Зором Булатовић

Аутор: Зајмовић Ајлан у своје лично име и име одјељења IV-3

Приредио : Радивоје Фемић

За Гимназијалац пише: Омар Диздаревић

Ко гледа споља, сања. Ко гледа унутра, буди се. - Карл Густав Јунг

Кендо

Уистраживању различитих спортских дисциплина и у испробавању бројних вјештина, своје испуњење сам пронашао у **Кендо**-у. Након атрактивних спортова, **Кендо** ме привукао због посебне духовне особености коју посједује. Зато сам се и најдуже задржао у овој дисциплини, проналазећи из тренинга у тренинг све дубља и снажнија значења ове древне јапанске вјештине.

Истражујући о **Кендо**-у дошао сам до података да је ова древна вјештина примјењивана у Јапану прије више од 1000 година као усавршавање ратничких вјештина код самураја. У том времену се јавља *Бушидо* (пут ратника) који је самурајима представљао етички кодекс, као и упутства за опхођење у одређеним ситуацијама.

Опрема “самураја”:

- Мен (заштитна кацига);	- tare (појас);
- Kote (рукавице);	- Хакама и Ги;
- do (заштита у пределу стомака);	- Sxinai (мач).

У **Кендо**-у је циљ да у мечу освојите 2 поена у једној јединој рунди која траје 3,5 или 10 минута. Да би освојили поен морате да урадите напад који би требало да буде изведен са високом прецизношћу. Прва ствар коју ћете примијетити у Кендо мечу јесу гласни крици. Кроз киаи (врисак) борац исказује самопоуздање, снагу, сигурност, одлучност у незауостављивости напада. Борилиште је ограничено а ако током меча изађете са борилишта противник добија 0.5 поена.

У **Кендо**-у постоје различити нивои искуства (кренувши од 6. "куу" до 9. "дана"). За сваки "куу" морате тренирати најмање пола године да бисте полагали за наредни, док за "дан" морате сачекати онолико година у зависности од тога који сте "дан" (нпр. ако сте први "дан", онда морате сачекати једну годину да бисте полагали за други "дан", исто тако ако сте други "дан" морате сачекати двије године да бисте полагали за трећи "дан", итд).

Зашто Кендо?

Кендо вас учи дисциплини, истрајности, упорности, снази и доприноси развоју чврстог карактера. Кроз **Кендо** сам научио да никада не одустајем ма колико пут до циља био тежак. Научио ме је да и када паднем, и када је најтеже, када се осјећам као да сам на дну, морам да се издигнем из свега тога, устанем и поносно наставим даље. **Кендо** је у великој мјери утицао на снажење мог самопоздања и ширем погледу на свијет, тако да је **Кендо** моја искрена препорука свима!

Приредио : Радивоје Фемић

ЛУЧОНОША СРПСКОГ ЈЕЗИКА У НЕВИДБОГУ

(IN MEMORIAM)

Вијест о изненадној смрти професорке Наде Павићевић затекла је и растурила не само њене ближње – родбину и пријатеље, већ и многобројне поштоваоце и баштинике њеног педагошког и умјетничког рада. Професорка Павићевић била је узорна илустрација мисли да истински умјетник не може имати каријеру, већ много више од тога – судбину. То потврђује фасцинирајућа енергија којом је она кроз готово четири десетљећа у узвишену племениту мисију спајала искуство просвјетног, театарског и књижевног рада.

Од повратка у завичај, по окончању студија на Филолошком факултету у Београду, па готово до посљедњег животног тренутка, професорка Нада је задивљујућим ентузијазмом спроводила своју еманципаторску дјелатност. Својом појавом и својим дјелом обједињавала је урођено осјећање истинољубивости и изграђену врхунску ерудицију, због чега су њени часови књижевности, бесједништва и глуме били раскошна духовна гозба. Њен хоризонт био је бескрајно широк – као свјетски путник и истински космополита, професорка Нада је знала да исцрпно и топло приповиједа о значају других народа и култура. Истовремено, с исихастичком преданошћу је његовала, афирмисала, а када је то било потребно – и бранила своје језичко, културно и духовно наслеђе. Виталистички настројена, професорка Нада је драгоцјеност бодрога духа преносила на све који су били привилеговани њеном близином, од гимназијских ученика до најмлађих полазника драмске школе. Истовремено је тихо, лирски меко сабирала туге због одласка најдражих. Посебно мјесто у том смислу свакако је припадало пјесникињи Даринки Јеврић, на коју је гајила успомену и о чијој књижевној заоставштини је предано бринула.

Разнородно стваралаштво професорке Павићевић представљало је рафинирани, марљивим, често и мукотрпним радом избрушени ход ка остварењу естетског идеала. О томе увјерљиво свједоче генерације њених пулена у којима се препознају плодови њеног рада, али и неизбројиве награде, плакете и признања. Професионални и приватни боравак у друштву професорке Павићевић императивно је захтијевао напуштање просјечности и мобилисање интелектуалних и умјетничких чула, како би креативна размјена рађала нови квалитет у коме би потом са задовољством сви учествовали.

Име професорке Наде Павићевић отварало је бројна културна врата на најширим просторима обједињеним сличним духовним искуством. Ипак, њена бескомпромисна лојалност српском језику и писму посљедњих година удалила је од највиших завичајних и државних почести.

Није због тога ни најмање жалила, будући да није пристајала на девалвацију вриједности које је с непоновљивом елеганцијом и достојанством досљедно артикулисала. Луча српског језика, чији проsvјетитељски пламен је освјетљавао таму Невидбога, згаснула је одласком професорке Наде Павићевић.

Нека јој је вјечна слава и хвала!

Mr Радоје Фемић,

асистент на Филолошком факултету у Никшићу

Приредио Радивоје Фемић

У чст имену и дјелу професорице Биље Јакшић, живјећете у срцима својих ђака!

Када прећете праг Гимназије „Милоје Добрашиновић”, кренете степеницама до првог спрата и прошетате до краја ходника, сачекаће вас тамо кабинет који носи натпис Руски језик, а иза чијих је врата сакривена једна тужна, али чиста прича, позната само онима који су имали прилику да сједе у клупама ове школе.

Кад учитељ сједини љубав према послу и према ученицима – он је савршен учитељ. – Лав Толстој.

Управо такав учитељ, односно професор, била је професорица чију причу крију врата овог кабинета, Биља Јакшић. Професорица, какву је данас тешко срести. Професорица која није предавала само о школи, већ и о општем, животном знању. Свој живот посветила је ђацима, љубави према руском језику и знању које је пружила великом броју генерација које ће је памтити као брижну професорицу и доброг, искреног пријатеља.

Својим ученицима била је ослонац и путоказ, а својим колегама прави пријатељ. Али, иако је она била рјешење многим, туђим проблемима, њене битке биле су тешке.

Тако је професорица, чији ће кораци још дуго одзвањати ходницима ове школе, чији су ђаци велики и признати људи, једнога дана тихо и полако напустила просторије Гимназије, заувјек затварајући врата са друге стране зида, остављајући празнину у срцима свих оних који је и даље чекају испред кабинета. Разредни старјешина и брижан родитељ у последњој години свог живота, Биља Јакшић, била је одјељењу I-3 (генерација 2003), чији је последњи поздрав разредној изгледао овако:

Рекли су нам да у најљепшем сјећању остају успомене из средње школе, и знамо да, и ако смо тек на почетку, заувјек ћемо памтити Ваш лик, као најљепшу успомену на прве кораке направљене под кровом ове школе.

Заувјек ћемо памтити први дан школе. Када смо међу гомилом ђака стајали уплашени чекајући да нас прозову. Ваши широки осмијех и ријечи: „I-3“, заувјек ће остати у најдубљем сјећању.

Често сте нам говорили како смо дивно и складно одјељење, ни не слутећи да сте за то заслужни Ви, Ваши широки осмијех и топле ријечи које сте нам упућивали.

Не кажем, нисмо били савршени, и често смо и ми знали да будемо дио ваших проблема, али и онда када смо ми били најгори, Ви сте остајали најбољи. Критиковали сте нас кроз осмијех, кроз шалу. Били свједок наших суза и наших највећих радовања.

Провели смо заједно 8 мјесеци и неки би можда рекли да Вас и не познајемо довољно. Можда је то и истина, али ово је оно што сигурно знамо. За ових 8 тако дугих, а опет превише кратких мјесеци, пружили сте нам љубав и топлину, какву неки људи не осјете током свога постојања. За нас, Ви сте били много више од професорице. Били сте ослонац, савјест, мирна лука, рјешење за сваки наш велики и мали проблем. И за овако дуго, а опет тако кратко вријеме, били сте нам као мајка. Поред неизмјерне љубави коју сте нам пружили, даровали сте нас и знањем. И сад боље разумијемо, зашто сте онако силно жељели да научимо Љермонтвов „Парус“. И сами сте били мирни бродић, који је у бури тражио спас. И надамо се да сте га пронашли.

Нажалост, Ви нећете бити ту да видите “Када смо сад овакви, какви ћемо бити на матури“, али ми обећавамо да ћемо остати оно I-3 које сте Ви знали и вољели и на које сте били поносни. И срце дрхти при самој помисли да ћемо даље морати да корачамо без Вас, вашег топлог осмијеха који нас је чекао сваког дана испред кабинета руског језика. Обећавамо да ћемо наставити да се трудимо и учимо и да ћемо Вас једнога дана учинити поносном.

Драга наша разредна,

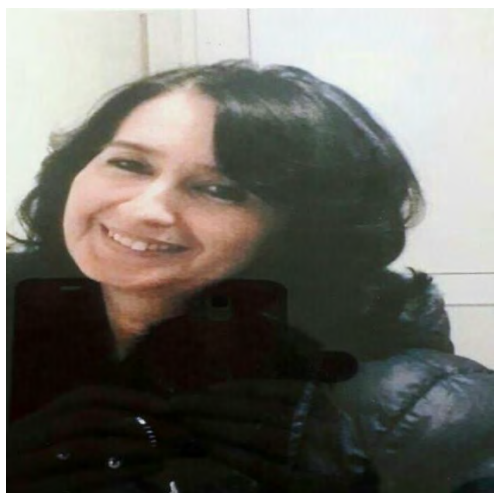
никада нећете бити заборављени! Остаћете најљепша успомена из наших средњошколских дана.

Ваше I-3

Аутор: Јована Обрадовић

Приредио: Томица Војиновић

Драги читаоци, вјероватно су многи од вас познавали цијењену професорицу Нермину Хаџајлић? Њен изненадни одлазак, оставио је дубок траг у срцима оних који су је познавали! Поводом тога, професор Томислав Томовић, одазвао се на позив „Гимназијалца“ и дао је свој несебични допринос како небисмо заборавили име и рад наше професорице Нермине!

Диван и одговоран посао просвјетног радника, предавача и васпитача за бројне генерације ученика, посветивши се проучавању знања и одговорности за предмет Биологија, постављало је нашу Нермину на највиши ниво!

У њеном раду било је све као кристал чисто: принципијалност, тачност, објективност, блага строгаћа али и правичност и реланост.

Трудила се да на крилима своје чаробне ријечи, објасни појаве, процесе и законитости биолошке науке

и да из скученог простора учионице пренесе знање модерне Биологије.

Ми, колеге, били смо испуњени искреном зебњом за њен живот али болест је била неминовна. Преминула је дана 28. 08. 2017- те године у 52 години живота. Тужна вијест о изненадној смрти наше поштоване колегинице и пријатељице, све нас је потресла и дубоко ражалостила пред сам почетак нове школске године.

Живјела је достојанствено, поштовала људе, разумијевала проблеме дјецe и проблеме својих колега. За релативно кратак период рада у нашој школи, четрнаест година, нико од ње није чуо повишен тон, она је пружала једино топлину и разумијевање.

Све њене генерације ће памтити овог врсног просвјетног радника по јединственом родитељском приступу. А Ми, њене колеге, остали смо без искреног друга и пријатеља.

Нама који смо са њом радили, сарађивали и дружили се, остаће частан примјер до којег се не стиже пречицом.

**О професорици Нермини
је за Гимназијалац још
писала и њена бивша
ученица Ирма Баџић**

Први сусрет са мојом разредном, Нермином Хаџајић професорицом биологије, ћу увијек памтити као и њено прво предавање, тренутак уласка у учионицу и утисак који је тада оставила. Одмах је још на првом часу успоставила такав ред и дисциплину. Вјешто је повукла невидљиву, али јасну линију дистанце између нас и ње и није било шансе да је пређемо. Сусрет са таквом женом за мене био је драгоцен, јер нам такви професори преносе духовно знање. Много тога нас је научила и било ми је задовољство имати такву разредну. Једног дана професор Томо Томовић је најавио нашем одјељењу да ће он мијењати нашу разредну, јер ће она бити одсутна због болести. Нијесмо могли ни да помислимо да је у питању опака болест са којом се дуго борила. Након извјесног времена када се опоравила дошла је са истим осмјехом као и првог дана када смо се упознали са њом. Наша лица су била озарена, били смо срећни што смо опет сви заједно, јер

смо осјећали велики недостатак, а ни слутили нијесмо да ће јој то бити посљењи радни дан. На њеном посљедњем предавању у мом одјељењу тачније, испитивању остала сам до самог краја, односно до посљедњег ученика који је одговарао покушавајући тиме да јој искажемо захвалност на свему што нам је пружила. Знам да је била и на том часу промишљена, инспиративна, ни за милиметар не губећи професорски ореол који јој је тако добро стајао. Дала је све од себе да нам помогне не само из биологије већ из свих предмета. Оставила је за мном једно велико присуство празнине јер је колико јуче била ту. Ипак тек када неко оде кад остану успомене, ријечи и дјела, празнину попуњава једно ново сјећање и оживљава пред нама нови бесмртни човјеков дух. Ми тада још дубље откривамо и спознајемо величину човјековог бића и саму његову мисију. И када професор отпутује и пресели се у неки други вишњи дом иза граница смрти он истовремено остаје у сјећању својих ученика и пријатеља у порукама и ријечима у учењу и знању. Многи студенти хвале њену емпатију и отвореност према свим њиховим проблемима и тежњама да буду што бољи у ономе чиме се баве. Увијек ће остати у нашим срцима, не памтимо је само као најбољу разредну, већ и као правог педагога, добру жену, мајку...

ЈЕСЕН ПЈЕСНИКА

У Бијелом Пољу одржано је поетско вече са циљем промоције збирке пјесама „Јесен пјесника“, аутора Божидара Пророчића. Ова збирка говори о помало заборављеној теми – љубав. Љубав је, како каже сам пјесник, остављена по страни, па је он желио да је актуелизује и да све људе подстакне не само на љубав, већ и на међусобно поштовање. Током поетске вечери, осим аутора, говорили су и Кемал Мусић и Сретен Вујовић. Стихове овог пјесника читале су ученице четвртог разреда Гимназије: Анђела Поповић, Андријана Рудић,

Џана Нумановић и Магдалена Смолковић.

За њих је ово било веома лијепо и пријатно искуство. Пјесме су бирале заједно са професорком Милком Шпањевић, а жељели су да то буду најупечатљивије, оне које у себи носе основе поетике поменутог пјесника, али и оне које одговарају њиховим способностима и које ће изнијети на најбољи могући начин. Свакако да је било интересантно упознати се са стваралаштвом Божидара Пророчића и још једном макар на кратко закорачити у свијет поезије.

У ЧАСТ ЈЕСЕЊИНУ

Ученици Гимназије „Милоје Добрашиновић“ одржали су 28.02.2020. године књижевно вече посвећено Сергеју Јесењину у кући Риста Ратковића. Учесници овог програма, Магдалена Смолковић, Владан Вукић, Јована

Обрадовић, Амина Пачариз, Никола Бараћ и Дамир Црновршанин, имали су идеју да својим вршњацима, али и бјелопољској публици, пруже увид у живот и дјело овог руског писца. На ову идеју одлучили су се како би научили нешто више о Јесењину, али и како би показали своју љубав према писаној ријечи. На један овако лијеп пројекат подстакла их је њихова менторка у овом пројекту, професорка Милка Шпањевић, која их је охрабрила да истражују и самостално тумаче књижевна дјела, пружајући им додатна сазнања како би овај поетски час био и занимљив и едукативан. Присутни су могли да чују бројне интересантне чињенице из Јесењиновог живота, значај његове поезије, али и стихова из његових познатих пјесама и поема (између осталих Збогом друже, Писмо мајци, Црни човјек). *Програм поетске вечери водио је Дамир Црновршанин.*

Приредио: Марко Петрић

ЛЕГЕНДА О ЗМАЈУ СЕ ПРИЧА И КОД НАС

Регионални фестивал фантастичне књижевности „Рефестикон“ који се у јуну 2019. седми пут одржао у Бијелом Пољу, био је посвећен змају као легендарном и митском бићу. Овај фестивал, поред богатог програма, дао је могућност младима да покажу своје умијеће на пољу књижевности, сликарства и говорништва. Другог и трећег дана, од 10 (колико је трајао фестивал), одржавао се мини-сајам књига.

Ученице четвртог разреда Гимназије, Кнежевић Дијана, Поповић Анђела, Конатар Божица и Смловић Магдалена, својим активностима помогле су при реализацији сајма. За њих, то је било једно лијепо искуство, које им је пружио могућност да се упознају са читалачким навикама наших суграђана и открију колико се и шта чита у нашем граду.

Наредног дана, у нашој школи, одржана је панел дискусија под слоганом „Фантастика и млади“, гдје су ученици, Магдалена Смловић и Владан Вукић, показали како млади могу бити одличан примјер својим вршњацима. Магдалена је говорила о значају фантастике за младе, али и уопштено о важности читања и о томе на који начин можемо актуелизовати читање. О животу и раду Миодрага Булатовића, али и о његовом дјелу „Црвени пијетао лети према небу“, говорио је Владан Вукић. Владан је указао на значај прозе Миодрага Булатовића, али и описао и присутнима предочио необичан свијет друштвене средине који је осликан у романима овог бјелопољског писца. Професорка књижевности, Милка Шпањевић, која је заправо и подстакла ове младе људе да детаљније истражују и уроне у свијет књижевности, истакла је да фантастика представља човјекову потребу и жељу за спознању онога што нас окружује, али и да је фантастика такође веома подстицајна за развијање маште, а резултат је људске склоности ка сањарењу и потребе да се сазна несазнатљиво.

Учесници овог програма били су и: професор књижевности - Радоман Чечовић, академски сликар - Лука Јоксимовић и организатор фестивала - Драгић Рабреновић.

Приредио : Марко Петрић

Научна експедиција одржана у нашој школи

Када кажемо учење, ученици прво помисле на сате и сате проведене читајући лекције из хемије или биологије. Ипак, учење не мора бити ни напорно а ни досадно. Само је битно да се нађе прави начин и одговарајући приступ истом. Наука је сама по себи занимљива и увијек нуди нешто ново. За њу никада не можемо рећи да смо у потпуности све научили.

У нашој школи, 10. и 11. марта у периоду од 10h до 16h, одржана је

научна експедиција под називом "Пробуди научника у себи". У оквиру експедиције, ученици наше, али и других школа су имали прилику да виде и учествују у различитим експериментима из области физике, хемије и биологије, али и да се упознају са свијетом роботике и науче много нових ствари.

Са експедицијом ће нас боље упознати један од предавача, Гојко Ратковић, дипломирани инжењер роботике.

Поштовани Гојко, реците нам нешто више о самој експедицији

- Министарство науке у сарадњи са невладиним организацијама: „Монтенегро Роботикс“, „ПРОНА“, „Политехника“, „Енергеко“ и „Информа“, покренуло је овај пројекат "Научна експедиција". Главни циљ пројекта јесте представљање науке из другог угла, уз забавне експерименте и практични приступ, чиме би заинтересовало основце и средњошколце широм државе. Дакле, представљање науке на што занимљивији и приступачнији начин, заинтересованој јавности.

Да ли се експедиција одржавала и претходних година и да ли постоји план за њено одржавање у предстојећим?

- Не, ово је прва година како се експедиција одржава. Мада, идеја је да се одржава и сваке наредне. Искрено се надам да ћемо идеју спровести у дјело.

Реците нам је ли се експедиција, осим у Бијелом Пољу, одржала и у другим градовима?

- Експедиција се требала одржати у Пљевљима, Бијелом Пољу, Беранама, Андријевици, Бару, Котору, Цетињу, Даниловграду и Никшићу. Међутим, одржана је само у Пљевљима и код вас, у Бијелом Пољу, а прекинута је због новонастале ситуације око вируса.

Хоће ли се експедиција наставити и одржати у планираним општинама, када прође цијела ствар око вируса?

- Надамо се да хоће. Али све зависи од тога колико ће ово трајати и какво ће стање бити када вирус прође.

Да ли су ученици показали заинтересованост?

- Јесу, наравно. Дио њих је показао јако велику заинтересованост. Неки су већ имали у плану да се баве науком, па их је ово додатно усмјерило и схватили су да је то заиста оно чиме желе да се баве у будућности.

За коју област је показана највећа заинтересованост?

- Дефинитивно за области електронике, програмирања, роботике али и хемије.

Овом приликом бих се захвалила Гојку који је одговорио на наша питања и упознао нас са самом експедицијом, циљем пројекта и плановима за будућност!

А ми, ученици Гимназије, са нестрпљењем чекамо наредну годину, да их поново угостимо у својој школи и научимо неке нове ствари!

Приредила: Милица Шарчевић

„Бијеле раде“ друге на Државном такмичењу

Већ четири године, одржава се квиз познавања историје Црне Горе који организује Министарство просвјете. И ове године су у квизу учествовали ученици наше школе. Након првобитног општинског такмичења, пласирали су се на Државно такмичење које је одржано у Бару, 29. октобра 2019. године. На Државном такмичењу, нашу школу је представљао тим „Бијеле раде“ који је освојио другу награду. Тим су сачињавали: Лејла Црновршанин, Дамир Црновршанин и Катарина Марковић, ученици IV разреда, а ментор им је био Томислав Томовић, проф.

Ученицима су додијелење награде у фебруару 2020. године.

Учешће на овом такмичењу за мене представља једно велико искуство. Нас троје смо се вриједно спремали за ово такмичење, што показује и освојено друго мјесто. Морам напоменути да је учествовало 17 екипа и да је конкуренција била јака. За нас и за нашу школу ово представља велики успјех. Драго нам је што смо били дио ове прелијепе приче. Ипак онај који не познаје своју прошлост нема ни свијетлу будућност, казала је Катарина

**Припремила:
Милица Шарчевић**

Квиз знања

У нашој школи смо ове године ми, матуранти, одлучили да провјеримо знање првака и видимо да ли су достојни да се називају гимназијалцима. У то име, организовали смо квиз знања који се састојао из неколико секција, као што су: најдужа ријеч, препознавање личности са слике, питања из опште културе, као и незаобилазни логичко-математички дио. Сви новопридошли ученици су показали солидан ниво познавања опште културе, али и веома добар ниво развијености логике. Побједници овог квиза били су ученици одјељења I-1. Овим путем им још једном честитамо!

У побједничком тиму били су ученици: Шпањевић Огњен, Вишњић Емин, Гутић Василије, Бучан Харис и Софтић Емир!

Наша каснија замисао била је да квиз организујемо и за остале ученике наше школе, али нас је у томе спријечио вирус који је зауставио планету. Желио бих да апелујем на неке од сљедећих генерација да овај квиз претворе у традицију и тиме омогуће одјељењима да одмјере знање на један фер и пријатељски начин.

Организатори и идејни творци квиза били смо Фемић Радивоје и ја, а у његовој реализацији је помогла професорица Ајсела Мацгаљ, као и ученици IV разреда: Гогић Аћим, Бошковић Стефан и Којовић Ања.

Приредио: Ајлан Зајмовић

КВИЗ ЗНАЊА

УТИСАК О СЕРИЈИ ЈУЖНИ ВЕТАР

Феномен серије *Јужни ветар*, јако је тешко објаснити, јер популарност која је на првом мјесту стечена преко филма, а затим и кроз епизоде, скоро није виђена у региону о чему свједочи и широка група фанова који су, стиче се утисак, више него икада,

подржали неку серију, а да она није снимљена у златно доба нашег телевизијског и серијског програма. Доказ за то је велики успјех филма и серије у цијелом региону.

Неки људи препознају своју свакодневицу у Јужном ветру. Оно што привлачи публику широм свијета, која није прошла кроз транзицију, је жанровски утемељена прича која је у својој суштини и дефиницији универзална.

Како и колико им се допала серија, питали смо ученике III-3 одјељења, а у интервјуу су учествовали: Анастасија Божовић, Дамир Пилица, Катарина Ракоњац, Ерна Ђеранић, Николина Гордић и Сара Божовић.

1. Који вам је омиљени лик из серије и зашто ?

- **Анастасија:** Омиљени лик ми је Петар Мараш, зато што је главни глумац али и најпапетнији члан Царевог, а касније и сопственог клана.
- **Дамир:** Мараш, јер из његовог примјера видимо да се из свијета криминала не може извући тако лако.
- **Катарина:** Омиљени лик у серији ми је дефинитивно Баћа јер у њему не видим негативца већ оданог пријатеља. Баћа ће до краја слијепо да слиједи Мараша и никада га неће издати. Такође, има тенденцију да буде велики Србин и патриота у систему вриједности у којем живи.

2. Зашто се ова серија издваја из мора серија које се код нас снимају ?

- **Николина:** За серијом Јужни ветар се од самог почетка подигла велика прашина, због истоименог филма који јој је претходио и оставио снажан утисак и море позитивних коментара. Један од разлога је и Милош Биковић, један од најпопуларнијих глумаца са наших простора. Поред славе коју заслужује својим талентом, он је, по мом мишљењу, и најквалитетнији млади кадар у свом послу. Други разлог за овако велику гледаност ове серије је и сама радња за коју је заслужан Милош Аврамовић. Радња је динамична и на оригиналан начин приказује другу страну закона и живот у њему.

- **Сара:** Ако бисмо гледали садржај саме серије, он се не би много разликовао од серија које се данас пласирају на Балкану. Али, сама глумачка постава и начин снимања, допринијели су до њеног разликовања од осталих.

- **Анастасија:** Ова се серија издваја из мора других серија јер има радњу која је дефинисана на некој реалној ситуацији која се одвија на нашим просторима. Дакле, није нека типична прича на коју смо навикли да нам пласирају на телевизији.

3. Зашто је ова серија поучна и коју поруку носи ?

- **Сара:** По мом мишљењу, ова серија кроз савршено реалну глуму и реалан сценарио, приказује данашњицу. И сам Биковић је то лијепо рекао: Неуспех малог човека у суровом окружењу.

- **Дамир:** Приказује реално стање у нашој држави, превоз наркотика, наручена убиства, итд...

- **Николина:** Ова серија приказује начин живљења криминалаца и чланова једне од највећих мафија на свијету. Приказује да тај живот није блистав и да долази до незаобилазних посљедица за све у њему. Интересантно је што је у серији приказано да државни органи реда са највишим чиновима стоје управо иза ових људи и чувају им леђа.

- **Ерна:** Мислим да Јужни ветар не настоји да нам пошаље неку одређену поруку већ да прикаже проблематику која мучи цио Балкан од распада Југославије и краха Источног блока. Сматрам да је порука серије перцепција сваког од нас понаособ. Неки ће протумачити поруку серије онако како не треба радити, а неко ће можда озбиљно схватити сцене које смо имали прилике да гледамо.

4. Зашто је ова серија баш толико привлачна млађим генерацијама ?

- **Николина:** Серија Јужни ветар оставила је највећи утисак на младе генерације које су је помно пратиле претходних мјесеци. Разлог за то је несумњиво тематика и начин на који је све ово приказано, реалистично и без устручавања. Млади воле да виде како заправо изгледа тај свијет и шта он крије иза кулиса новца и живота на високој нози.

- **Анастасија:** Ова серија је привлачна млађима јер, као што рекох, одступа од осталих наших серија. По мом мишљењу, млади више преферирају крими жанр од љубавних сапуница. Свиђа им се слободно изражавање које им је блиско, реалистично приказана проблематика и амбијент.

- **Катарина:** Мислим да је у питању глумачка постава и начин на који су изнијели своје улоге.

5. Како вам се допада глумачка постава и да ли би замијенили некога?

- **Сара:** Глумачка постава је одлична. Заправо, ово је једна од ријетких серија гдје сваки глумац одговара лику и представља га на начин на који је заправо и замишљен. Има наравно и неких мањих промашаја у одређеним сценама, али све у свему, јако је добро одрађено.

- **Дамир:** Глумачка постава ми се допада. Мада, можда су могли да ангажују и глумце “старог кова“ који су оставили неизбрисиви печат у нашој кинематографији.

- **Николина:** Глумци који су допринијели реализацији овог беспријекорног драмског комада су дефинитивно били на висини задатка. Мислим да су сви они пажљиво бирани и да су на најбољи могући начин изнијели све што је било потребно. Такође, сматрам да су учествовала једна од најквалитетнијих глумачких лица са наших простора. Не бих замијенила никога од њих. Иако је Биковић, као главна мушка улога, засијенио све, и остале улоге су одличне и свакако нису за занемарити.

6. Да ли вам се допада развој радње и ликова?

- **Сара:** Као што сам већ рекла, за ликове немам никакве замјерке. Што се тиче радње, ту је већ друга прича. Сценарио сам по себи није лош, ако узмемо у обзир чињеницу да је ово само још један у низу сличних крими трилера. Ток радње је некад одличан и динамичан, а са друге стране, понекад и досадан и беспотребно успорен. Крај је мало разочаравајући јер су прве епизоде много више обећавале, за разлику од посљедње три које су убрзане и помало недовршене.

- **Катарина:** Радња је могла још мало да се развије. Прве 4 епизоде серије се ослањају на радњу из филма и самим тим су предвидљиве. Како су епизоде одмицале, било је занимљивије и динамичније.

Припремила: Самира Сијарић

Занимљива математика

Математика је још од давнина код људи стварала утисак нечег несхватљивог и вјероватно монотоног. Сви ти силни бројеви и тај грчки алфавет код људи, а нарочито код дјеце, изазивали су страх који је, по мом мишљењу, сасвим неоправдан. Математика **НИЈЕ БАУК**. Она је језик науке и природе. Она је умјетност. Велики математички геније, **Рене Декарт**, рекао је: *Природа је огромна књига у којој је написана наука. Она је стално отворена над нашим очима, али је човјек не може разумјети уколико претходно не научи језик и слова којим је написана. А написана је она језиком математике.* Овај цитат својеврстан је доказ важности математике. Зато ћемо наредне странице нашег часописа посветити математичким занимљивостима како бисмо макар мало приближили невјероватни свијет математике свима онима који се до сада нису усуђивали да у њега кроче.

Математички парадокси

Парадокс представља расуђивање које нас обавезно доводи до противрјечности, без обзира колико нам полазне претпоставке изгледале тачне, а правила расуђивања исправна. Испред вас је неколико занимљивих парадокса као и њихова објашњења.

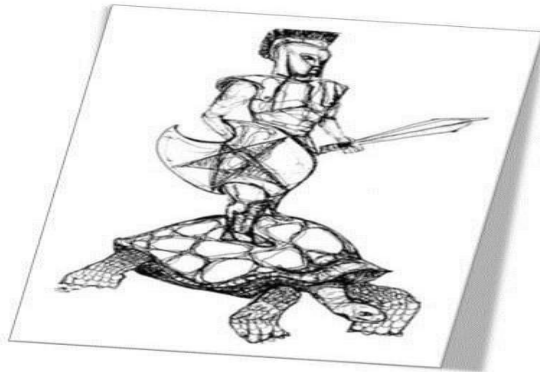
Дихотомија: Мислили сте да можете да се крећете? Е па овај математички парадокс каже да не можете! По њему кретање је немогуће јер *оно што је у покрету мора прво прећи пола пута прије него што стигне до циља*. Замислите ствар која треба да иде од тачке А до тачке В. Да би дошла до тачке В ствар прво мора доћи до средње тачке С која је између тачка А и В. Али, прије него што се ово догоди, ствар мора доћи до тачке D која је између А и С. Слично, прије него што може и то урадити, мора прво доћи до тачке Е која је између А и D, и тако даље. Како са овом аналогijом можемо наставити до бесконачности, јер увијек постоји тачка између двије дате тачке, кретање никада не може почети, односно потребно нам је бесконачно много времена да бисмо га уопше и започели.

A.....E.....D.....C.....B

Како смо сви свјесни чињенице да кретање постоји, дајемо вам рјешење овог парадокса:

Потребно је примијетити да као што се удаљеност смањује, смањује се и вријеме потребно да се пређе та удаљеност. Такав приступ рјешавању парадокса доводи до деманта тврђења да је потребно бесконачно много времена да се пређе коначна удаљеност. Архимед је развио метод да изведе коначни одговор за бесконачно много чланова који постају прогресивно мањи. Ове методе дозвољавају конструкцију рјешења које кажу да (под нормалним условима) ако се удаљености стално смањују, вријеме је коначно. Та рјешења су у ствари геометријски низови.

Ахил и корњача: У њему се показује да у некој трци између брзоног Ахила и једва покретне корњаче, која има малу предност на старту, Ахил никада не може стварно да прстигне корњачу. Када Ахил достигне полазну тачку са које је кренула корњача, она је већ прешла на другу тачку. Растојање између Ахила и корњаче ће се непрестано смањивати, али да оно никада неће бити поништено јер ће корњача увијек бити испред Ахила за онолико колико је у међувремену прешла од стазе и тако у недоглед.

Како знамо да је немогуће да корњача побиједи у овој трци (осим ако се Ахил не опусти па мало прилегне да одспава!) оvdје је рјешење овог парадокса: Замислимо да се корњача креће брзином v и да има предност од d метара. Ахил трчи брзином xv (x пута брже од корњаче) и да би дошао до тачке K у којој је корњача била када Ахил креће да трчи, треба му d/x времена, док корњача за то вријеме прелази d/x пута у јединици мјере. Да би достигао корњачу, Ахилу је потребно,

$$\frac{d}{v} \sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{1}{x}\right)^n = \frac{d}{v(x-1)}$$

времена а како је ово коначна вриједност закључујемо да ће Ахил достићи корњачу.

Ова два парадокса примјер су примјене **геометријских низова** у свакодневном животу. Оба ова проблема лако се рјешавају уз знање те математичке области.

Парадокс стријеле: Показује да стријела која лети у сваком појединачном тренутку заузима одређени положај у простору (када фотографишемо тијела која се крећу, ми их на слици видимо како мирују), што значи да мирује, а није разумно мислити да збир мировања може да буде кретање. Значи да је то привид чула и да кретање заправо не постоји.

Рјешење: Кретање је релативан појам. Не можемо на основу једног тренутка просудити да ли тијело мирује или се креће. Тачније, потребни су други, слични тренуци који би одредили, поредећи се са другим тренуцима, да је стријела у једном тренутку непомична. Према томе, у поређењу са другим тренуцима, стријела би била на другом мјесту него што је била и што ће бити у времену прије и послје. Узевши ово у обзир, стријела се креће. Ово је уједно и показатељ Ајнштајнове теорије релативитета! Ипак, наука може да буде занимљива!

Ова три парадокса позната су под називом Зенови парадокси. Зен је био старогрчки филозоф који је овим парадоксима, то јест проблемима, покушао да покаже немогућност кретања.

Сада је испред вас још један занимљив парадокс о рођенданима који је доказан уз помоћ **вјероватноће** (област математике са широком примјеном).

Рођендански парадокс: Замислите да се у вашем одјељењу налазе 23 ученика. Која је вјероватноћа да је двоје људи из разреда рођено истог дана? Умјесто да рачунамо то, израчунаћемо вјероватноћу да тих 23 ученика није рођено истог дана. То се рачуна веома једноставно. Један ученик слави рођендан на један од 365 дана. Сљедећи, да му рођендан не би био истог дана као првом, може бити рођен на један од преостала 364 дана. Вјероватноћа за то је 364/365. Како су два дана „заузета“, трећем остаје на располагању 363 дана.

Вјероватноћа да је трећем ученику рођендан различит од рођендана прва два ученика, тј. да је рођен на један од преосталих 363 дана је $363/365$, итд. На основу овога, вјероватноћа да ниједна 2 од 23 ученика рођендан не славе истог дана је

0.4927027657

(Резултат добијамо множећи појединачно горе неведене вјероватноће.)

На основу тога, вјероватноћа да од 23 ученика макар 2 славе рођендан истог дана је

$1 - 0.4927027657 = 0.5072972343$, односно приближно 50,7%.

“Не постоји грана математике, колико год била апстрактна, да једног дана не би могла бити примењена у пракси“ - Николај Иванович Лобачевски

Ајлан Зајмовић

Занимљивости о људском тијелу

Људско је тијело сложено, невјероватно, језиво, али понајвише од свега, оно је изузетно. Креће се, осјећа, размишља и расте, а истовремено је способно за размножавање, обнављање и самоодбрану. Људско тијело је врло сложен и мистериозан механизам који понекад збуњује чак и докторе и научнике.

Оно је било инспирација за многе изуме и умјетничка дјела. Ајфелов торањ (la Tour de Eiffel) је, на примјер, челична имитација човјекове бедрене кости.

1. **Људи сјаје у мраку** - Јапански су истраживачи веома осјетљивим камерама открили како наша тијела емитују мале количине свјетлости које су превише слабе да би их људско око регистровало. Иако је одавно познато да сва жива бића производе малу количину свјетлости, као последицу хемијских реакција у станицама, јапански су научници први пут то успјели доказати и забиљежити.

2. **Тијело производи аспирин** - Конзумирање воћа и поврћа људском тијелу може помоћи да направи лични аспирин. Једно је истраживање показало како људско тијело од кисјелине из воћа и поврћа производи салицилну кисјелину, кључну компоненту која аспирину даје антиупална и својства против болова.
3. Код одраслог човека, 25 одсто костију се налази у стопалима.
4. **Слијепо цријево није бескорисно** - Дуго се сматрало да је слијепо цријево у потпуности бескористан орган, но оно заправо има своју функцију. Слијепо цријево, наиме, представља 'сигурну кућу' за корисне бактерије које живе у људском стомаку и потичу пробаву.
5. Људске уши и нос никада не престају да расту.
6. У устима човјека се налази више бактерија него што на свету има људи.
9. Три дана након умирања, ензими који су некада варили храну, почињу да "варе" тј. разлажу људско тијело.
10. Да би једна одрасла особа начинила само један корак, у тијелу се активира и до 200 мишића.
11. Људски скелет се у потпуности обнавља сваких 10 година.
12. Особа која пати од аносмије не може да разликује мирисе.
13. До периода када особа напуни 70 година, он или она је попио око 45 420 литара воде.
14. Кост је пет пута јача од комада челика исте ширине, али је крта и може да се поломи под утицајем неких фактора.
15. Тијело може да детектује мирис за 0.0015 секунди, што је брже од једног трептаја оком.
16. Сваког сата, са људског тијела спадне око 600.000 ситних комадића коже, што је око 600 грама годишње. До периода када особа напуни 70 година, изгубила је око 47 килограма коже.
17. Највећа ћелија у људском тијелу је овум или јајашце које се оплоди, а једва је видљиво голим оком.
18. Чула укуса нису видљива голим оком. Мале избочине које могу да се виде на језику су папиле, а на њиховом врху се налази чуло укуса.
19. У људском тијелу се налази десет пута више ћелија бактерија него што има људских ћелија.

20. Мозак садржи 86 милијарди нервних ћелија које су спојене билионом (хиљаду милијарди) нервних веза. То је више него што има звијезда на Млијечном путу.
21. Рубатоza је узнемирујућа свијест о откуцајима сопственог срца.
22. Ринотилексоманија је назив за навикy константног чачкања носа.
23. Омот у унутрашњости стомака се обнавља сваких четири до пет дана како не би сварио сам себе.
24. Код одрасле особе, танко criјево је дугачко између 5,4 и седам метара, што је отприлике пет пута веће од човекове висине.
25. Нокти на рукама расту брже на оној руци којом пишете. Такође, расту и брже од ноктију на ногама, а такође могу да порасту и више него нокти на ногама.

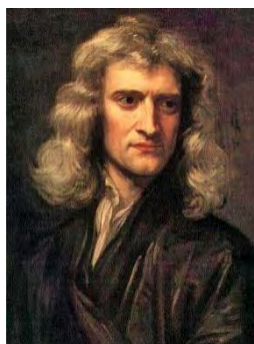

Припремила: Самира Сијарић

ЗАНИМЉИВОСТИ

Леонардо да Винчи могао је једном руком да пише, а другом да црта у исто вријеме.

Исак Њутн као тинејџер био је избачен из школе на захтјев његове мајке, која је жељела и надала се да ће њен син бити фармер.

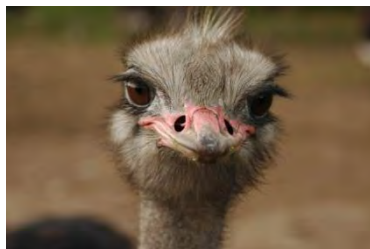

Мирослав Мика Антић је своју прву пјесму преписао од Десанке Максимовић. Када је његов сеоски учитељ то открио, Мика Антић се покајао. И сам је касније говорио о томе - „Никада у животу нисам написао прву песму, већ другу. Прву сам преписао од Десанке Максимовић.“

Пуж може без прекида да спава три године.

Нојево око веће је од његовог мозга.

Зебре не виде наранџасту боју.

Једна цигарета загађује ваздух више од мотоцикла. Према мјерењима Државног института за туморе у Милану, у дуванском диму има седам пута више честица штетних по здравље него у издувним гасовима скутера.

Прве новине направљене су у Кини. У Европи су се појавиле почетком 17. вијека и то у Венецији. Излазиле су једном недјељно.

Шестогодишњаца се смију 300 пута на дан, док одрасли то чине само 15-100 пута.

Припремила: Ирма Трубљанин

ГРЧКА МИТОЛОГИЈА

Мит о Персефони

Свијет грчке митологије знамо као свијет богова, хероја, морских немани, троглавих паса и остале менаџерије. Не бисмо погријешили ако бисмо рекли да се читава европска умјетност, култура и наука у некој мјери заснива на грчкој традицији. Наш свакодневни језик испуњен је изразима и пословицама које своје поријекло воде из древне Хеладе. Стога, дајемо омаж једној од најплоднијих и најзамљивијих митологија и издвајамо једну од небројено много митова које вреди памтити.

Персефона, богиња Подземља и природе, Деметрина и Зевсова кћи, Хадова супруга.

Као страшна краљица Подземља, она спроводи у дјело клетве људи, господари сјенама и влада чудовиштима подземног свијета. Персефона живи иза Океана, у влажним Хадовим дворима, крај којих теку подземне ријеке Пирифлегетонт, Ахеронт, Кокит и Стига.

У младости, док је још била дјевојка (Кора), Персефона је безбрижно живјела уз мајку и често се играла са својим другарицама на цвјетним ливадама. Њена срећа била је непомућена све до дана кад је Хад, уз Зевсову дозволу, одлучио да је одведе у Подземље и да се њоме ожени. Кора се једног дана удаљила од мајке да би са Океановим кћерима брала руже, љубичице, перунике, шафране и зумбуле. У жељи да Хаду учини услугу, Геја је тог дана створила цвет нацрис, који је одмах привукао Корину пажњу. Кад се дјевојка сагла да убере овај примамљив цвијет, земља се распукла и из ње се појавио Хад, гоподар Подземља, на златним кочијама. Он је зграбио Кору и повео је у мрачно царство мртвих. Све док је гледала земљу и море, Кора је призивала оца и мајку, али њен глас нису чули ни људи ни олимписки богови. Једино је Хеката у својој пећини зачула њене болне крике, а Хелије је, са небеских

висина, видио и њеног отмичара. Кад су до Деметре стигли одједи Кориних јаука, она се винула попут птице да по копну и мору тражи своју љубљену кћер. После девет дана лутања, Деметра је сазнала од Хелија да је Зевс одобрио Хаду да отме Кору.

Богиња се тада у највећој тузи повукла од богова и људи.

Да би се измирио са Деметром, Зевс је, послје извјесног времена, био присиљен да пошаље Хермеса у Подземље да отуда изведе Кору. Иако није желио да се растане од своје младе супруге, Хад је морао да се повинује Зевсовој вољи. Он је обећавао Персефони да ће бити господарица свега што живи на земљи, али је Деметрина кћер нестрпљиво чекала да се упрегну коњи који ће је одвести мајци. Лукави Хад је пред растанак наговорио своју супругу да поједе зрно нара и тиме је заувјек везао за мрачно царство мртвих. Од тог времена Персефона је двије трећине године проводила на земљи, уз мајку, а једну трећину у Подземљу, уз свог супруга.

Персефона је у миту повезана са Хераклом, Орфејем, Тезејем и Пиритојем. Она је вољела лијепог Адониса и дијелила је његову наклоност са Афродитом.

У каснијим предањима Персефона се помиње као Зевсова и Стигина или Зевсова и Рејина кћи. Орфичари су је сматрали мајком Диониса Загреја. У римској религији поистовијећена је са Прозерпином и повезана са богињом Либером.

У култу и миту Персефона се појављује у два вида: као господарица Подземља она је мрачна, тајанствена и застрашујућа богиња, а као Деметрина кћи Кора – она је њежна и љупка дјевојка. У својству богиње Подземља она нема посебан култ, а као Кора поштована је заједно са Деметром, посебно у Елеусини.

Припремила: Самира Сијарић

Представљамо нашег угледног професора Мехмеда Суљевића

Недавно је из штампе изашао каталог радова професора ликовне умјетности Мехмеда Суљевића, који носи назив „Нова Реланост“. О дјелу нашег професора писали су Мр Младен Блажевић и наш истакнути завичајни сликар Лука Јоксимовић.

Између осталог Јоксимовић наводи:

Чест мотив у ликовном стваралаштву Мехмеда Суљевића је човјек. Његови унутарњи процеси и догађаји условљени оним спољашним – социјалним, антрополошки, егзистенцијалним, моралним, традиционалним...

...У ликовним остварењима, аутор човјека некада јасно издваја и позиционира у односу на простор који га окружује, тј. простор у ком егзистира. Док је некада човјек дјелимично или у потпуности стопљен са простором, односно производ је средине. На радовима можемо уочити како човјек у многим ситуацијама преузима анималне обресе док је негдје потпуно метаморфозирао у животињу. Алудирајући тиме на базичне, пориве и карактеристике заједничке за човјека и животињу.

... човјек је представљен на радовима симболички, асоцијативно, сведен је на знак или је разложен у фрагментима, декомпонован. Увијек је у интеракцији са другим човјеком или самим собом, постављен на позорницу ауторове атипичне жанр сцене из живота.

**Гимназија ће бити јединствена док су њени професори оригинални а ученици креативни! Зато нека на крају слоган буде, да је вјечна гимназија и цијењено знање!
Р.Ф**

Образовање, то је оно што остане након што заборавите све што сте научили у школи. – Алберт Ајнштајн

Човек који не чита добре књиге нема никакве предности над човеком који их уопште не зна читати. – Марк Твен

Инвестиција у знање плаћа најбоље камате. – Бенџамин Френклин

Никад нисам ништа научио причањем, него постављањем питања. – Лу Холц

Образовање је скупо, али је незнање још скупље. – Клаус Мосер

Геније без образовања је као сребро у руднику. – Бенџамин Френклин

Матуранти о гимназији

Миљоје Добрашновић

„Школа је та која нас дарује знањем, а знање је моћно оружје уз помоћ којег је могуће помјерити све границе.“

Магдалена Смоловић
IV-5

„Учећи да учим, научио сам, гимназија је начин, школа је циљ!“

Радивоје Фемић
IV-3

„У школи нисмо само да учимо, већ поред тога да се дружимо и искусимо нове ствари.“

Ермин Меховић
IV-6

„Многе ствари у животу се заборављају, али дружење и љубав коју гимназија пружа, заувјек остају у лијепом сјећању.“

Милош Тимотијевић
IV-1

„Како одрастамо, све више схватамо да је учење, као дио социјализације, битан дио разума и срца. Гимназија ми је, између осталог, показала да се човјек своди на то.“

Марко Петрић
IV-1

„Тражили смо се по школама током живота, а схватићемо на крају да смо се нашли у гимназији. У то сам увјерена!“

Дијана Петровић
IV-4